Bundel - Raadsvergadering van 27 juni 2022

1 Opening

2 Duiding proces coalitievorming

- Verslag Informateurs Brunssum

3 Bespreking en vaststelling coalitieprogramma "Samen voor Brunssum" 2022-2026; Gemeenteblad 2022/67

- Raadsvoorstel 67 Vaststellen coalitieakkoord Samen voor Brunssum 2022-2026.docx
- Raadsvoorstel 67 (bijlage) Coalitieakkoord Samen voor Brunssum 2022-2026.pdf
- Raadsbesluit 67 Vaststellen coalitieakkoord “Samen voor Brunssum”.pdf

4 Sluiting

Verslag Informateurs Brunssum
(periode 22 april t/m 16 juni 2022)

16 juni 2022

De informateurs:
Ellen Janssen
Ben van Essen

Inhoud

1. Inleiding 2

2. Opdracht 2

3. Voorstel invulling opdracht 2

4. Het doorlopen proces 3

5. Conclusies 3

Bijlage 1 Opdrachtbrief 6

Bijlage 2 Het doorlopen proces 7

1) Klik-gesprekken (21 en 22 april) en opdrachtverstrekking 7
2) 1e ronde: verkennende gesprekken met alle fracties (6 en 9 mei) 7
3) Tussenronde (10 mei) 8
4) 2e ronde: verdieping in clusters (13 mei) 8
5) 3e ronde: eerste analyse (20 mei) 9
6) 4e ronde: schetsen: verdieping vier formerende partijen (24 en 30 mei, 3 juni) 10
7) 5e ronde: verrijken: verdieping met ambtelijke organisatie op inhoud en samenwerking (7 juni) 10
8) 6e ronde: consolideren: conclusies formerende partijen incl. afspraken t.b.v. formatie (10 juni) 10

Bijlage 3. Bouwstenen coalitieakkoord Brunssum 11

1. Inleiding

Met dit verslag geven wij als informateurs inzicht in hoe wij onze opdracht hebben ingevuld en tot welke uitkomst dat geleid heeft. Het verslag geeft ook inzicht in een aantal componenten die benut zijn in het traject naar collegevorming in Brunssum, dan wel in de formatie-fase of daarna van pas komen: Bouwstenen coalitieakkoord en Oplegger samenwerking.

2. Opdracht

Onze Uitvoeringsopdracht fase 1 coalitievorming is geformuleerd in de opdrachtbrief van 25 april (zie bijlage). De kern daarvan was: *De opdracht behelst idealiter twee fasen. Fase 1, informateurschap. Daarbij wordt in gezet om zicht te krijgen op onderlinge verbindingen tussen partijen en het leveren van voorstellen om te komen tot een coalitie die integer en als een team opereert. Daarbij is inzicht in bouwstenen voor het coalitieakkoord wenselijk. Fase 2 behelst de daadwerkelijke formatie. Het PAK nodigt de informateurs uit om aan te geven of ze daarvoor beschikbaar zijn, indien gewenst.*

3. Voorstel invulling opdracht

Wij hebben aangegeven de opdracht als volgt in te vullen.
Als informateurs treden we op als neutrale verkenners. We luisteren goed en pogen vandaaruit te verbinden. Zelf hebben we geen standpunt over wat het beste is voor Brunssum. Wel dragen we Brunssum een warm hart toe en willen we een bijdrage leveren aan het komen tot een duurzaam coalitieakkoord.
U verzoekt ons draagvlak te onderzoeken bij alle partijen. Voor ons betekent dat dat we ook met de SP-fractie kennismaken en hun mening ophalen. Opdat alle stemmen gehoord worden om tot goede antwoorden op bovenstaande vier vragen te komen. Diverse fracties gaven in de klikgesprekken aan dat ze van mening zijn wat inhoudelijke thema's betreft op hoofdlijnen redelijk op één lijn te zitten, en dat het er deze periode vooral om gaat te komen tot uitvoering. In de opdrachtformulering geeft u aan te willen komen tot een verdiepingsslag waarbij gebouwd wordt aan vertrouwen en het Brunssum van morgen. Omwille hiervan verzoekt u na te gaan of er in de informatieronde en/of daarna ruimte is een omgevingsgesprek te laten plaatsvinden. Met als doel zo ook van partners buiten het gemeentehuis te vernemen welke inhoudelijke bouwstenen zij van belang vinden voor de komende bestuursperiode en hoe zij kunnen bijdragen aan het komen tot uitvoering. Wij achten een dergelijk omgevingsgesprek zeer nuttig. Ook gezien het historisch lage opkomstpercentage van 43% waaruit geconcludeerd moet worden dat de stem van velen niet vertegenwoordigd is in de huidige gemeenteraad, is een dergelijk gesprek een goede aanvulling om tot de door u gewenste inhoudelijke bouwstenen te komen. Zowel met de burgemeester als de griffier willen wij een kennismakingsgesprek hebben.

Ons voorstel voor de informatiefase was het houden van drie gespreksrondes op fractieniveau:
1e ronde: Verkenning (coalitievorm, inhoud, omgeving)
2e ronde: Verdieping
3e ronde: Bespreken analyse en aanbevelingen met fracties
Overige stappen:

- Kennismakinggesprek burgemeester en griffier
- Opstellen persberichten
- Opstellen eindrapportage en rapportage aan opdrachtgever
- Openbaar oplevermoment eindverslag
- Facultatief: Voorbereiden en voeren van een Omgevingsgesprek

Aanvullende punten:

- Ondersteuning: griffie verzorgt ruimte, planning, catering.
- Communicatie: Informateurs verzorgen tussentijdse communicatie, waar nodig ook via persberichten. De politieke opdrachtgever staat waar nodig pers te woord in lijn met persbericht.
- Vertrouwelijkheid: alles wat aan informateurs gezegd wordt blijft binnenskamers en wordt vertrouwelijk mee omgegaan. We maken onze eigen verslagen. Onze conclusie over het gehoorde komen naar voren in het eindverslag.

Onze opdracht werd verstrekt op 25 april. Het laatste overleg in het eerste deel van deze Informatiefase hadden wij op 20 mei. Vervolgens hebben wij op verzoek van de vier partijen die hun kansen tot coalitievorming nader gingen onderzoeken, een voorstel gemaakt voor invulling van het tweede deel van de Informatiefase, met een start op 24 mei en een laatste bijeenkomst op 10 juni.

4. Het doorlopen proces

Het gehele proces bestond uit 8 stappen. De stappen worden uitvoerig besproken in bijlage 2:

1) Klik-gesprekken (21 en 22 april) en opdrachtverstrekking
2) 1e ronde: verkennende gesprekken met alle fracties (6 en 9 mei)
3) Tussenronde (10 mei)
4) 2e ronde: verdieping in clusters (13 mei)
5) 3e ronde: eerste analyse (20 mei)
6) 4e ronde: schetsen > verdieping vier formerende partijen (24 en 30 mei, 3 juni)
7) 5e ronde: verrijken > verdieping met ambtelijke organisatie op inhoud en samenwerking (7 juni)
8) 6e ronde: consolideren > conclusies formerende partijen incl. afspraken t.b.v. formatie (10 juni)

5. Conclusies

Als informateurs zijn wij, Ellen en Ben, ingestapt in een lopend proces. De oriëntatiegesprekken die PAK als grootste partij voerde, hadden geen eenduidige uitkomst opgeleverd. Er was een zgn. ‘impasse’. Wij zijn op 21 en 22 april gestart met klikgesprekken, op 25 april ontvingen wij de opdracht, waarna we echt aan de slag konden.

Het was zowel bij het begin, als tijdens het proces even zoeken naar de goede afspraken en verhoudingen. Soms werd van ons verwacht dat wij knopen doorhakken, maar dat kunnen de fracties alleen zelf. Ook de snelheid was een terugkomend punt. Wij hebben in onze offerte een realistische inschatting gemaakt voor het proces, rekening houdend met de vraag om zoveel mogelijk voortgang te maken. Echter, informateurs kunnen niet anders dan stap voor stap te werk gaan. Dat betekent dat de uitkomsten van ronde 1 bepalend waren voor de insteek (en daarmee de ureninzet) van ronde 2 etc. In de praktijk is gebleken dat het inderdaad nodig was om steeds te bezien hoe de volgende stap het beste ingestoken kon worden. Zo was de Tussenronde die we op 10 mei hielden evenals de Consultatieronde van de partijen met hun leden in week 20, vooraf niet gepland. Wij zijn van mening dat juist het stap voor stap werken van meerwaarde is geweest in het doorlopen traject. Het gaf ruimte aan het gesprek en de actie die op een specifiek moment het meest van belang was. Er was altijd de ruimte om te stoppen of een stap opzij te zetten. Uiteindelijk zijn we door het elkaar gunnen van het gevoel van

ruimte en het daadwerkelijk ook benutten van die ruimte, stapsgewijs vooruitgekomen. We zijn samen uit de impasse geraakt die er was ten tijde van het aangaan van de opdracht.

Gezamenlijk is in een zeer straf tempo doorgewerkt. Daarbij hebben wij in de planning van de vervolgstappen steeds zoveel mogelijk rekening gehouden met de wensen en mogelijkheden van de fracties. We realiseren ons dat wij daarbij een groot beroep gedaan hebben op de flexibiliteit van de fractie-delegaties. We spreken hier graag onze waardering uit voor de wijze waarop de fractiedelegaties daarmee omgegaan zijn. Helder was vanaf het begin dat eenieder wilde dat er uit de impasse gekomen zou worden.

Voor ons was werken als duo van groot belang. Elk bracht zijn eigen kwaliteiten in. Ellen heeft zich veel met de communicatie, de organisatie, het proces en tussentijdse contacten bezig gehouden, Ben meer met de inhoudelijke voorbereiding, planning en verslaglegging. We hebben heel veel met elkaar overlegd hoe we het proces op de beste manier konden ondersteunen. Ieder bracht vanuit zijn eigen perspectief andere zaken in, waardoor een completer beeld en een betere strategie ontstond. Informeren vraagt een zorgvuldig proces, stap voor stap. Telkens was het nodig om te bezien hoe de volgende stap het beste ingericht kon worden en hoe we alle fracties daarbij betrokken konden houden.

Wij lopen de elementen van onze opdracht na:

A. *Onderzoeken welke coalitievorm, het meest, dan wel zo goed mogelijk recht doet aan de verkiezingsuitslag met het oog op het percentage dat in Brunssum gestemd heeft;*
   De gesprekken hebben opgeleverd dat de fracties verschillend denken over winst en verlies bij de verkiezingsuitslag. Wij hebben besloten geen energie te steken in lange gesprekken over absolute en/of relatieve winst en verlies. Uiteindelijk gaat het om wat werkbaar is voor het Brunssum van morgen. In de praktijk was doorslaggevend hoe de fracties op basis van ervaringen uit het verleden, het onderlinge vertrouwen en de inschatting wat nodig is voor de toekomst, hun voorkeuren bepalen. Daarbij hebben de twee voorkeursvarianten, PAK-Borger-BBB en PAK-Borger-VVD-PvdA een belangrijke rol gespeeld. Varianten daarop vonden onvoldoende steun omdat een raadsbrede coalitie of bepaalde combinaties niet haalbaar waren of de meerderheid te beperkt was. De twee voorkeursvarianten lagen vanaf het begin op tafel, maar werden ook in de gesprekken met ons geblokkeerd. Door de varianten in samenwerking met de SP kwam er ruimte in de gesprekken en ontstonden nieuwe denkpatronen. Uiteindelijk besloot de SP toch niet mee te willen formeren. Dat maakte dat uiteindelijk alle gesprekken leidden tot de uitkomst dat de variant PAK-Borger-VVD-PvdA nader onderzocht ging worden.

B. *Komen tot een verdiepingsslag om te 'bouwen aan vertrouwen' tussen en met partijen; Bij die verdiepingsslag en omwille van het 'bouwen aan vertrouwen' om te komen tot het Brunssum van morgen, bij de fracties onderzoeken of er ruimte is voor een omgevingsgesprek waar bouwstenen opgehaald worden voor het coalitieakkoord;*
   Het onderzoek naar draagvlak voor een Omgevingsgesprek met partnerorganisaties en vertegenwoordigers van wijken/buurten leidde niet tot een eenduidige uitkomst. Gewezen werd op benodigde aansluiting op het nog steeds lopende traject van "Brunssum aan Zet" (vooral gericht op inwoners), timing in de informatiefase en verwachtingenmanagement naar derden. Ook in deel 2 van de informatiefase is besloten nu geen Omgevingsgesprek te voeren. Dit had met name te maken met de wens om voor de zomer tot een college te komen. Wel is in het concept-coalitieakkoord opgenomen dat in het najaar een Omgevingsgesprek plaatsvindt. Met als doel te kijken hoe in samenwerking tussen gemeente en partners tot uitvoering van het akkoord gekomen kan worden.

C. *Vroegtijdig fricties adresseren en daar oplossingen voor aanreiken, zover dat mogelijk is;*
   In de eerste ronde hebben de fracties afzonderlijk naar ons als informateurs uitgesproken welke fricties er zijn. In de tweede ronde zijn die fricties, met ons als 'assistenten', naar elkaar uitgesproken en geadresseerd. Feitelijk zijn we gedurende de hele informatiefase alert gebleven op het voorkomen van verdere fricties door met elkaar te blijven oefenen in het goed naar elkaar luisteren en het elkaar willen verstaan.

D. *Uitgaande van het doorlopen proces een aanbeveling doen voor een coalitievorm die voldoet aan een duurzaam karakter en waarbij vanuit vertrouwen gebouwd kan worden aan het Brunssum van morgen*;

Zoals aangegeven onder A is vanaf de 4e ronde onderzocht of een coalitie PAK-Borger-VVD-PvdA zowel qua inhoudelijk programma als ten aanzien van de wijze van samenwerking haalbaar zou zijn. Uiteindelijk is op 10 juni geconcludeerd dat deze partijen tot coalitievorming overgaan.

E. *Inzicht geven in de op dat moment opgehaalde bouwstenen voor een coalitieakkoord;*
In de bijlage is een overzicht opgenomen van de opgehaalde Bouwstenen. Aangezien fractie SP en BBB geen onderdeel uitmaken van de coalitie als onder D genoemd die vanaf ronde 4 onderzocht is, is in dit overzicht de input die SP en BBB aanleverden achterwege gelaten. Strategisch beleidsmedewerker Jeffrey Breijman heeft deze bouwstenen, tezamen met nadere input van de vier formerende partijen, gebruikt bij het komen tot een concept-coalitieakkoord.

F. *Een oplegger te formuleren, vanuit het proces, met aanbevelingen aan college, raad en organisatie over wat raadzaam is om gezamenlijk te ondernemen in het belang van goede samenwerking op langere termijn voor het Brunssum van morgen;*
In overleg met de politiek opdrachtgever is besloten deze oplegger op te leveren tegelijk met deze procesrapportage van de informatiefase, als alle gesprekken in de informatiefase gevoerd zijn. Opdat we ook de input en leerervaringen uit het gesprek met de interne organisatie konden worden meegenomen. U treft de oplegger als apart document aan. De input uit de oplegger kan gebruikt worden bij de verdere stappen die binnen Team Brunssum gezet worden rondom optimaal samenwerken.

G. *Gedurende het proces afstemming en gerichte communicatie, met het PAK (bestuur), met andere partijen en met de pers.*
Tijdens het proces is op vier momenten een persbericht uitgebracht. Afstemming met PAK, en waar gewenst op hun verzoek met andere partijen, vond regelmatig plaats. Het eerste persbericht betrof het feit dat het informatieproces gestart was. Het tweede bericht gaf weer dat nader onderzoek zou plaatsvinden naar mogelijke coalitie van PAK, Borger, VVD en PvdA. Het derde ging over het feit dat er inhoudelijk groen licht was maar er nog een voorbehoud was op de wijze van samenwerking. Het vierde bericht ging uit op 10 juni. Hierin werd benoemd dat PAK, Borger, VVD en PvdA zouden overgaan tot formatie van een college, dat op 27 juni het coalitieakkoord voorgelegd werd aan de raad en op 29 juni installatie van nieuw college voorzien was. Een vijfde en laatste bericht ging uit op dinsdagavond 14 juni met de vermelding wie als wethouders worden voorgedragen voor het nieuwe college en dat op 27 juni het coalitieakkoord voorgelegd wordt aan de raad. Op 29 juni is de installatie van nieuw college voorzien.

H. *De verslaglegging van gesprekken met partijen worden door Ben van Essen en Ellen Janssen opgesteld, indien nodig zal er ondersteuning vanuit de organisatie worden gevraagd*.
In dit eindverslag brengen wij verslag uit over het proces dat doorlopen is. Vooraf maakten wij in onze offerte helder dat we geen inhoudelijke gespreksverslagen zouden opstellen, omdat we uit ervaringen weten dat mondeling met elkaar in gesprek zijn het beste werkt. De griffie heeft ondersteund bij de organisatie van de bijeenkomsten. De ambtelijke organisatie leverde een schrijver voor de teksten van het (concept)coalitieakkoord.

Wij danken alle fracties voor de constructieve samenwerking met ons in de afgelopen weken. Het was een intensieve periode voor jullie en voor ons. Soms waren er haperingen in onze communicatie, soms moesten wij samen improviseren met tijd en mogelijkheden, soms moesten we letterlijk elkaars “dialect” leren begrijpen, we hebben elkaar goed leren kennen en zijn er van overtuigd dat er belangrijke stappen gezet zijn op weg naar een nieuw bestuur voor en een nieuwe samenwerkingscultuur in Brunssum.
Dank voor het in ons gestelde vertrouwen en veel succes gewenst bij het vervolg.

De informateurs,
Ellen Janssen en Ben van Essen
16 juni 2022

Bijlage 1 Opdrachtbrief

Het Progressief Akkoord (PAK) Brunssum, heeft tijdens de gemeenteverkiezingen van 2022 het vertrouwen van de burger gekregen en is daarmee de grootste partij van Brunssum. Vanuit dat gegeven heeft het PAK de rol op zich genomen om de coalitieonderhandelingen te starten. Met als doel te komen tot een coalitie die een duurzaam en integer bestuur oplevert. Het PAK is gestart met een oriëntatieperiode. Daarna is door het PAK extern gezocht naar deskundigen voor het vervolgtraject. Ben van Essen en Ellen Janssen worden als deskundigen gevraagd om het proces van coalitievorming te begeleiden. Het PAK vraagt Ben van Essen en Ellen Janssen om een offerte met plan van aanpak, met aandacht daarin ook voor het tijdpad en communicatieaspecten, uit te brengen aan het bestuur van PAK Brunssum.

Deze opdracht behelst idealiter twee fasen. Fase 1, informateurschap. Daarbij wordt ingezet om zicht krijgen op onderlinge verbindingen tussen partijen en het leveren van voorstellen om te komen tot een coalitie die integer en als een team opereert. Daarbij is inzicht in bouwstenen voor het coalitieakkoord wenselijk. Fase 2 behelst de daadwerkelijke formatie. Het PAK nodigt Ellen Janssen en Ben van Essen nu reeds uit om aan te geven of ze daarvoor beschikbaar zijn, mocht het proces van fase 1 ertoe leiden dat dit gewenst is.

Voor fase 1 is het doel:

- Het verkrijgen van draagvlak voor de informateurs vanuit alle partijen;
- Te onderzoeken welke coalitievorm, het meest, dan wel zo goed mogelijk recht doet aan de verkiezingsuitslag met het oog op het percentage dat in Brunssum gestemd heeft;
- Te komen tot een verdiepingsslag, uitgaande van de verslaglegging oriënterende fase en de klikgesprekken, om te ‘bouwen aan vertrouwen’ tussen en met partijen;
- Bij die verdiepingsslag en omwille van het ‘bouwen aan vertrouwen’ om te komen tot het Brunssum van morgen, bij de fracties onderzoeken of er ruimte is voor een omgevingsgesprek waar bouwstenen opgehaald worden voor het coalitieakkoord;
- Vroegtijdig fricties adresseren en daar oplossingen voor aanreiken, zover dat mogelijk is;
- Uitgaande van het doorlopen proces een aanbeveling doen voor een coalitievorm die voldoet aan een duurzaam karakter en waarbij vanuit vertrouwen gebouwd kan worden aan het Brunssum van morgen;
- Inzicht geven in de op dat moment opgehaalde bouwstenen voor een coalitieakkoord;
- Een oplegger te formuleren, vanuit het proces, met aanbevelingen aan college, raad en organisatie over wat raadzaam is om gezamenlijk te ondernemen in het belang van goede samenwerking op langere termijn voor het Brunssum van morgen;
- Gedurende het proces afstemming en gerichte communicatie, met het PAK (bestuur), met andere partijen en met de pers.
- De verslaglegging van gesprekken met partijen worden door Ben van Essen en Ellen Janssen opgesteld, indien nodig zal er ondersteuning vanuit de organisatie worden gevraagd.

Afhankelijk van de procesvoortgang en de ontwikkelingen uit fase 1 vragen we Ben van Essen en Ellen Janssen aanbevelingen te formuleren voor fase 2, de daadwerkelijke formatie. PAK doet bij deze Ben van Essen en Ellen Janssen de uitnodiging om hun beschikbaarheid aan te geven voor fase 2, de daadwerkelijke formatie.
Het doel in fase 2 is m.n.:

- Vanuit alle gehouden gesprekken en de visiedocumenten van alle partijen, de bouwstenen voor het schrijven van het coalitieakkoord verder uit te werken, in samenwerking met het PAK. Rekening houdend met de lopende zaken vanuit de coalitieperiode 2018-2022, waarbij geput kan worden uit het overdrachtsdocument van de Griffie;
- Het opleveren van basisteksten die bijdragen aan integer besturen en optimaal samenwerken.

Namens het bestuur van Progressief Akkoord (PAK) Brunssum,
Vérénice Hermans Voorzitter Brunssum, 25 april 2022

Bijlage 2 Het doorlopen proces

1) Klik-gesprekken (21 en 22 april) en opdrachtverstrekking

Op 19 april werden wij telefonisch benaderd door Vérénice Hermans, voorzitter PAK, met de vraag of wij de rol van informateur in Brunssum op ons wilden nemen. Wij hebben aangegeven dat we graag een kennismakingsgesprek wilden met de fracties in Brunssum om te ervaren of er draagvlak was voor onze rol. Die zogenoemde "klik-gesprekken" vonden plaats op 21 en 22 april. Op 21 april maakten wij kennis met PAK. Daarin werd ons geschetst hoe na de verkiezingen op 22 maart het proces van coalitievorming gestart was. PAK heeft daarin het voortouw genomen. In de oriëntatiefase voerde PAK gesprekken met alle fracties, aan de hand van de volgende punten: hoe duiden partijen de verkiezingen, welke speerpunten wensen zij te bereiken, wat is de kijk op een mogelijke coalitie en wat zijn (eventuele) pijnpunten/ blokkades. Van elk gesprek werd een beknopt verslag gemaakt.
Op 22 april voerden wij "klikgesprekken" met de fracties Borger, VVD, PvdA en BBB Palmen. Het waren kennismakingsgesprekken over en weer. Aan alle fracties werd de vraag voorgelegd of zij in konden stemmen met onze rol als informateurs. Die vraag werd mondeling dan wel per mail (23 april) door alle fracties bevestigend beantwoord.

Op basis van het aanwezige draagvlak voor de informateurs heeft PAK een opdrachtbrief opgesteld die wij per 25 april ontvingen. Daarna hebben wij een offerte uitgebracht. Na een overleg met PAK en de griffier is de offerte geadresseerd aan de griffier als budgethouder, met PAK als opdrachtgever. De definitieve offerte is 9 mei verzonden en vervolgens per mail van 11 mei bevestigd door de griffier.

Vooruitlopend op de instemming met onze offerte zijn wij op 27 april gestart met de uitvoering van de opdracht. Wij hebben aangegeven dat we ook met de SP een verkenningsgesprek wensten. PAK stemde hiermee in. Vervolgens stuurden wij op 28 april aan alle zes de fracties onze Informatiebrief. Daarin stelden wij de volgende werkwijze voor:

- Per fractie worden max. drie personen gemandateerd om gesprekken met de informateurs te voeren.
- De gesprekken vinden in drie rondes plaats. De eerste ronde heeft het karakter van een verkenning per fractie, waarbij we de resultaten uit de eerdere oriëntatie door PAK meenemen, evenals de gebundelde verkiezingsprogramma's. De tweede ronde gaat over verdieping van de uitkomsten uit de eerste ronde. De derde ronde betreft een bespreking van de uitkomsten uit de eerste en tweede ronde met de delegaties. Indien passend gebeurt dat gezamenlijk. Daarna volgt een openbare bijeenkomst onder voorzitterschap van PAK waarin de uitkomsten van het informatieproces gepresenteerd worden.
- De eerste gesprekken met de 6 fractie-delegaties worden gevoerd aan de hand van drie blokken:
    a) Bespreken welke coalitievorm het meest, dan wel zo goed mogelijk recht doet aan de verkiezingsuitslag met het oog op het percentage dat in Brunssum gestemd heeft;
    b) Bespreken of er ruimte is voor een omgevingsgesprek waar bouwstenen opgehaald worden voor het coalitieakkoord.
    c) Verkennen van (inhoudelijke) bouwstenen voor een coalitieakkoord.

  Per gesprek wordt anderhalf uur gepland.
- De informateurs houden de uitkomsten van per ronde zelf bij en koppelen die in de volgende ronde mondeling terug met de delegaties. Er worden geen verslagen gemaakt.
- Gedurende het formatieproces zal op gezette tijden een persbericht worden verstuurd. Vragen vanuit de pers worden door de opdrachtgever in lijn met het persbericht beantwoord.

2) 1e ronde: verkennende gesprekken met alle fracties (6 en 9 mei)

Als voorbereiding op de gesprekken hebben de informateurs kennis genomen van relevante stukken zoals:

- De inventarisatie van de verkiezingsprogramma's, zoals samengesteld door de griffie;
- Het Overdrachtsdocument Griffie voor de nieuwe gemeenteraad;
- Het Programma 2018 – 2022: De burger centraal;
- De verslagen van de oriëntatie-gesprekken zoals gevoerd door PAK;
- Rapportages over "Brunssum Samen aan zet"

Op 6 mei voerden wij verkennende gesprekken met de fracties PvdA, Borger, SP, VVD en PAK en op 9 mei met BBB. De gesprekken duurden 1,5 uur, waarbij het accent lag op de vraag welke coalitievorm zo goed mogelijk recht doet aan de verkiezingsuitslag. Daarbij keken partijen naar feitelijke winst en relatieve winst in relatie tot het opkomstpercentage. Het belangrijkste gespreksonderwerp was hoe de politieke en persoonlijke verhoudingen zich in Brunssum in de afgelopen jaren ontwikkeld hebben en welke invloed dat heeft op de keuzes voor de toekomst. Er is veel gebeurd in Brunssum in de afgelopen jaren, denk bijvoorbeeld aan de herindelingsdiscussie. De informateurs staan buiten die historie en konden daardoor neutraal het gesprek voeren. Wij hebben gewaardeerd dat de fracties openhartig spraken over hun voorkeuren. Dat was van belang om op zoek te kunnen gaan naar openingen voor de toekomst en bood zo een basis voor de gezamenlijke gesprekken in de tweede ronde.
Het gesprek met de SP-fractie bracht een nieuw inzicht naar voren, namelijk dat de SP onder voorwaarden toch deel zou kunnen nemen aan een coalitie. In de oriëntatieronde met PAK was die optie vervallen.

In de gesprekken werd ook gesproken over de inhoudelijke bouwstenen voor een coalitieakkoord. De fracties onderstreepten daarbij dat de inhoudelijke verschillen in Brunssum beperkt en overbrugbaar zijn. Als derde onderwerp kwam het Omgevingsgesprek kort als mogelijkheid aan de orde.
Met de fracties werd afgesproken dat de informateurs per brief een aantal vragen zouden voorleggen als voorbereiding voor de tweede ronde. Daarin werd gevraagd om aan te leveren:

- Bouwstenen voor een coalitieakkoord;
- Standpunt over en uit te nodigen partijen voor het Omgevingsgesprek;

Op 9 mei vonden de kennismakingsgesprekken plaats met de griffier en de burgemeester.

3) <u>Tussenronde (10 mei)</u>
De uitkomsten van de eerste ronde waren voor de informateurs aanleiding om een tussenronde in te lassen, die op dinsdag 10 mei (21.30 uur) plaatsvond in het vml. Raadhuis. Bewust een a-politieke ruimte. Daarbij waren alle fractiedelegaties en hun achterbannen aanwezig. De informateurs hebben daarbij nog eens hun opdracht toegelicht.
Aan de hand van een tabel presenteerden de informateurs een overzicht van de mogelijke coalities met een meerderheid van minimaal 11 zetels. Daarbij hadden de fracties wel aangegeven dat een meerderheid van 11 zetels (te) beperkt is. De nieuwe informatie dat de SP mogelijk toch tot een coalitie zou toetreden leverde een groter aantal varianten op, hetgeen ruimte bracht in ieders denken. Na de toelichting door de informateurs was er gelegenheid om vragen te stellen. De informateurs gaven advies over hoe de vervolgstap er uit zou kunnen zien en opperden daarbij een aantal varianten waaruit de fracties, met de nieuwe kennis over coalitie-varianten in het achterhoofd, zelf een keuze konden maken. Tot slot werd aan de fracties gevraagd om ter voorbereiding van de 2e gespreksronde aan de informateurs te laten weten wat hun voorkeurscoalitie is, aanvullend op de eerder gestelde vraag naar het aanleveren van bouwstenen en informatie over het Omgevingsgesprek.

Na de tussenronde werd door de informateurs een persbericht opgesteld, welk verspreid werd door mw. Hermans van PAK.

4) <u>2e ronde: verdieping in clusters (13 mei)</u>
Op voorstel van de fracties vond de tweede ronde plaats in de vorm van geclusterde gesprekken. Aanvankelijk waren drie clusters gepland, op verzoek werd daar een vierde cluster aan toegevoegd. De gesprekken vonden plaats met de volgende clusters:

1. gesprek PAK – Borger – BBB
2. gesprek PAK – Borger – VVD - PvdA
3. gesprek Borger – VVD - PvdA – SP
4. gesprek PAK – Borger – PvdA

De gesprekken waren openhartig en stevig. Af en toe was een schorsing nodig. De openhartigheid was van groot belang omdat de informatie die met de informateurs was gedeeld in de eerste ronde, nu naar elkaar werd uitgesproken. Zo konden opvattingen over en naar elkaar besproken worden. Relaties tussen BBB en Borger, tussen PAK en VVD en de koppeling tussen PvdA en VVD kwamen aan de orde. Het laatste leidde tot het inzicht dat de hierboven genoemde 4e variant afviel.

De uitkomsten van deze ronde waren voor de fracties aanleiding om pas op de plaats te willen maken en eerst terug te willen gaan naar de leden. Afgesproken werd dat de fracties de uitkomst van het ledenberaad zouden terugkoppelen naar de informateurs vóór donderdag 19 mei 10 uur, zodat een planning gemaakt kon worden voor de 3e ronde. De fractie PAK kon pas op donderdagavond een waardige consultatie van haar leden doen plaatsvinden. Omdat de informateurs verzuimden dat aan de overige fracties door te geven (denkend dat dit bij allen reeds bekend was), ontstond er enige irritatie. Met het schrijven van een toelichtende mail door de informateurs is dit opgelost. Het was lastig een planning voor de volgende ronde te maken, omdat van fractie PAK niet tijdig informatie bekend was. Dit, en het feit dat de informateurs vanuit de SP-fractie informatie hadden gekregen die voor de andere fracties cruciaal maar niet bekend was, leidde er toe dat gekozen is om 20 mei te starten met een plenaire bijeenkomst.

5) <u>3e ronde: eerste analyse (20 mei)</u>

Alle fracties minus de SP waren aanwezig op 20 mei. De SP had per brief laten weten dat zij na uitgebreid beraad binnen de partij afzag van verdere deelname aan de coalitie-onderhandelingen. Dit omdat ze haar eigen agenda, identiteit en kernwaarden wil uitdragen en hiertoe meer mogelijkheden ziet als niet-formerende partij.
Vervolgens werd door de verschillende fracties uitgesproken wat de consultatie van de leden had opgeleverd. PAK gaf aan dat de voorkeur bleef uitgaan naar formeren met Lijst Borger en Lijst BBB/Palmen. Omdat uit de informatieronde naar voren kwam dat een dergelijke coalitie niet op voldoende instemming kon rekenen, gaf PAK aan dat de achterban ook ruimte gaf om – ‘langs de lijn van de inhoud’, betreffende inhoudelijke programmering en wijze van samenwerking- de mogelijkheden te verkennen voor samenwerking met Lijst Borger, VVD en PvdA. Op die variant zou zij daarom graag verdere verdieping wensen, om daarna met die kennis weer haar achterban te consulteren of deze weg doorgang kon vinden. Alle partijen benadrukten dat voor hen bij alles het belang van de inwoner en de toekomst van Brunssum centraal staat. BBB heeft na de terugkoppeling uit de achterbannen de bijeenkomst verlaten.

Na een korte pauze spraken PAK, Borger, VVD en PvdA naar elkaar uit dat ze zowel qua inhoudelijk programma als ten aanzien van de wijze van samenwerking willen onderzoeken of zij met elkaar tot afspraken kunnen komen. Besproken werd hoe dat onderzoek naar mogelijke samenwerking ingericht zou kunnen worden. Dat leidde tot de afspraak om op 24 mei een eerste inhoudelijke bijeenkomst te hebben, zo mogelijk met ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente om een concept-schets/coalitieakkoord uit te werken.

De vraag werd gesteld of de informateurs een rol hebben in het vervolgproces. Dat leidde tot de volgende uitkomst:

- De informateurs leveren een eindrapportage op voor het eerste deel van de informatiefase die daarmee afgesloten wordt, inclusief financiële afrekening;
- Omdat nog niet duidelijk is of de samenwerking PAK, Borger, VVD en PvdA haalbaar is en het voeren van het goede gesprek van groot belang blijft, lijkt verdere ondersteuning van de informateurs wenselijk. Daarom brengen de informateurs in beeld hoe zij in het tweede deel van de informatiefase kunnen ondersteunen, inclusief de kosten.

Op basis van de uitkomsten van 20 mei werd een persbericht opgesteld door de informateurs en vervolgens verspreid door mw. Hermans van PAK.

6) 4e ronde: schetsen > verdieping vier formerende partijen (24 en 30 mei, 3 juni)

De fracties PAK-Borger-VVD en PvdA waren aanwezig op 24 mei. Onder leiding van informateur Ellen en in het bijzijn van strategisch beleidsmedewerker Jeffrey Breijman gingen zij in de trouwzaal in het vml. Raadhuis aan de slag met verdieping rondom de wijze van samenwerking en de mogelijke inhoud van een concept-schets/coalitieakkoord. Het was een geanimeerd gesprek in een positieve setting. Met respect werd naar elkaars meningen en ideeën geluisterd, werd doorgevraagd om elkaar beter te begrijpen en werden gesproken over logische verbindingen tussen inhoudelijke wensen. Aan dhr. Breijman is verzocht om binnen enige dagen te komen tot een '70%-versie van een coalitieakkoord'.
Tevens is gesproken over het door de informateurs gemaakte voorstel voor invulling van het tweede deel van de Informatiefase. Oplevering van de inhoudelijke rapportage van de informateurs werd uitgesteld tot na afronding van de volledige informatiefase. Dit scheelt tijd en daarmee kosten.

Op 30 mei waren wederom van de vier genoemde partijen fractievertegenwoordigers aanwezig in de trouwzaal. Ditmaal waren beide informateurs weer aanwezig, evenals dhr. Breijman. Er vond een uitgebreid gesprek plaats over de concept-teksten. Het onderlinge begrip in elkaars wensen en verwachtingen werd hierdoor groter. Dhr. Breijman paste de teksten aan, waarna deze op 1 en 2 juni besproken zijn in alle achterbannen.

Op 3 juni kwamen de vier formerende partijen onder leiding van de informateurs bij elkaar in de trouwzaal om te horen of er groen licht was vanuit de achterbannen om verder te gaan. Elke partij gaf aan dat er op de inhoud groen licht was, met wel vanuit iedereen nog enige wensen tot tekstuele aanpassingen.
Ten aanzien van de wijze van samenwerking maakte m.n. PAK een voorbehoud en gaf ze nog geen groen licht. PAK wilde als 'huwelijkse voorwaarden' zien vastgelegd dat er komende bestuursperiode echt sprake zal zijn van een nieuwe samenwerkingscultuur, met name tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Hiertoe werd afgesproken om op 7 juni onder leiding van de informateurs een gesprek te laten plaatsvinden tussen vertegenwoordigers van de vier formerende partijen en de ambtelijke organisatie incl. griffier en burgemeester.

De vier partijen hebben 4 juni gezamenlijk de tekst van het coalitieakkoord aangepast tot een '90%-versie'. Deze is vervolgens in het Pinksterweekend met een door de informateurs opgestelde uitnodigingsbrief verstuurd naar de ambtelijk genodigden plus griffier en burgemeester.

7) 5e ronde: verrijken > verdieping met ambtelijke organisatie op inhoud en samenwerking (7 juni)

In de Brikke Oave vond tussen 19.00u en 22.30u een dialoog plaats van vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, griffier, burgemeester en vertegenwoordigers van de vier formerende partijen. Onder leiding van de informateurs gingen zij in een informele setting in gesprek over de wijze van samenwerking en de inhoud van het concept-coalitieakkoord. Mw. Hermans, voorzitter van het PAK legde namens de andere partijen uit waarom zij zoveel waarde hechten aan deze avond en aan het belang van optimaal samenwerken. In de voorstelronde die volgde werd reeds duidelijk dat ambtenaren het gesprek toejuichten, zeker ook in deze setting en op dit moment in de coalitievorming. Aan drie tafels is eerst uitgebreid gesproken over de wijze van samenwerking. Vervolgens werd de inhoud van het concept-akkoord met hulp van de ambtenaren verder verrijkt. Telkens was er een terugkoppeling plenair. Uiteindelijk resulteerde de avond in een weergave van de hoofdlijnen van de nieuwe samenwerkingscultuur, met werkwijzen en instrumenten die daarbij horen. De avond werd gezien als aftrap van een blijvend samenwerkingstraject. Regelmatige gezamenlijk reflectie- en dialoogmomenten worden door alle aanwezigen van belang geacht. Vandaar ook dat eenieder zijn naam schreef onder het gemaakte pamflet.

8) 6e ronde: consolideren > conclusies formerende partijen incl. afspraken t.b.v. formatie (10 juni)

Vertegenwoordiging van de fracties PAK, Borger, VVD en PvdA waren op 10 juni aanwezig in de burgemeester Quintzaal. Onder leiding van informateur Ellen gaven zij terugkoppeling van het gesprek met hun achterban op 8 en 9 juni. Met name bij PAK lag de vraag voor of er groen licht was om deel te nemen aan deze coalitie. Geconcludeerd werd dat het groen licht er was om samen een bestuur te gaan vormen. Vooruitkijken, anders samenwerken en doen wat goed is voor Brunssum en zijn inwoners stond centraal bij ieders afweging. Er was ingetogen blijdschap bij allen dat de impasse die er medio april ontstaan was in de coalitievorming nu ten einde was. Benoemd werd dat een voordeel van het lange, intensieve proces was dat men elkaar beter had leren kennen en dat het vertrouwen in elkaar gegroeid is.

Bijlage 3. Bouwstenen coalitieakkoord Brunssum

NB: de input van de fracties SP en BBB is niet opgenomen.

Onderwerp	Beschrijving
Welk soort coalitieakkoord willen we?	• Er is draagvlak voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen. De mate van uitwerking kan per beleidsdomein verschillen. Een akkoord op hoofdlijnen kan vervolgens uitgewerkt worden in een uitvoeringsprogramma (de 52 punten lijst van vorige college is voorbeeld daarvan). Door het uitvoeringsprogramma met de raad te bespreken komt die ook meer in positie. • Het coalitieakkoord moet gericht zijn op reële plannen die passen bij de verantwoordelijkheden én de mogelijkheden Brunssum. • Het accent moet liggen op uitvoering. Dat betekent ook, uitvoeren van belangrijke projecten die al in voorbereiding zijn (bijv. Centrumplan) • Veel vraagstukken hangen met elkaar samen. Kies waar mogelijk voor een integrale, samenhangende aanpak. Bijvoorbeeld via het uitbouwen van de wijkenaanpak.
Algemene punten	• Behoud zelfstandigheid. • Er gaat al veel goed, laten we daarop voortbouwen. • Iedereen moet mee kunnen doen. • Trends waar rekening mee gehouden moet worden: de nasleep van Covid - in relatie tot armoedebeleid -, huishoudensverdunning, vergrijzing, duurzaamheidsopgave.
Iedereen moet mee kunnen doen in Brunssum Sociaal domein Armoedebestrijding met accent op kinderen en jeugd	Er is een breed pleidooi om **kinderarmoede** tegen te gaan. Daarvoor zijn onder andere nodig: specifieke regelingen voor kinderen uitbreiden, de rol van scholen versterken (de vroegste detectie van armoede is op scholen). Kinderarmoede aanpakken door niet alleen voor de ouders te zorgen, maar juist kinderen die opgroeien in armoede ontzorgen. **Armoede** en schuldhulpverlening. Armoedebestrijding in de brede zin dus op alle leefgebieden te weten financiën, wonen, gezondheid, scholing, omgeving en veiligheid. Armoedebeleid moet stimulerend zijn volgens het principe van de Participatiewet. Jongeren perspectief geven, middels extra scholing en/of kwijtschelden en/of overnemen van schulden. Breed inzetten op onze jeugd middels het realiseren (samen met de jeugd) van jongeren ontmoetingsplekken in de wijken. Partners aansporen te faciliteren en te ondersteunen. Een aflospauze van twee maanden en terugbetaling van 2 naar 3 jaar. **WMO en jeugdzorg** moeten uitgevoerd worden in relatie tot de kosten. Daarvoor is vernieuwing nodig bijvoorbeeld: ontschotting Jeugd en WMO, concurrentie tussen zorgverleners voorkomen, nieuwe vormen uitwerken.
Brunssum verenigt Verenigingen, accommodaties,	• Jeugdhonk met begeleiding in de accommodatie; Opvang en bezigheden Jeugd: buurthuizen anno 2022, behoud faciliteiten • Realiseren vaste “hang”plek of plekken voor jongeren Voor jong en oud. • Budgetten voor cultuur uitbreiden. OLT qua programmering, evenementen, carnavals loods en de facilitering intern niet vergeten. Een museale functie in Schutterspark. • Onderzoeken mogelijkheid van een vrijwilligersplatform waarmee Brunssummers in alle lagen van de samenleving gemakkelijk met elkaar in contact kunnen komen. • Actieplan Verenigingen – gemeente gaat een regierol nemen de komende jaren in het versterken van levensvatbaarheid van verenigingen.

	• Een herstelplan Corona: welke gevolgen zijn er en hoe gaan we deze herstellen? • Inzet op behoud JFC in Brunssum.
Veilig Brunssum (Nadruk ligt op handhaving)	**Veiligheid**, met balans tussen het treffen van maatregelen en preventie: • toezicht en handhaving en politie mogen strikter optreden maar vooral zichtbaarder om overlast te voorkomen of te beperken. Inzetbaarheid buiten kantooruren. Zichtbaarheid/herkenbaarheid van de BOA's en de wijkagent - Straatcoaches en intensiveren van jeugd/jongerenbeleid • Uitbreiden cameratoezicht. • Verbeteren van de verkeersveiligheid i.c.m. mobiliteitsbeleid.
Brunssumse economie	**Centrumplan** met kracht doorzetten en tot uitvoer brengen. • Intensievere samenwerking met Stichting Streetwise • Niet alleen de stenen, maar ook de mensen die erin en doorheen lopen. • Als gemeente praten mét ondernemers. • Exploitatietekort terugbrengen tot het liefst nul euro. • Ondernemers aantrekken en faciliteren bv de eerste 6 tot 12 maanden in begeleiding en met starterssubsidie. **Oostflank**: Brunssum moet de leiding pakken met visie en plan (in samenwerking met partners). We zijn misschien niet overal grondeigenaar, maar het is wél onze gemeente • Stikstofruimte scheppen door de huidige stikstofbelasting op de Natura 2000 gebieden in kaart brengen. Vervolgens overgaan naar lichtere categorieën bedrijvigheid in overleg met de eigenaren om te kijken welke stikstofruimte zo is ontstaan onder de streefwaarde. Dan kijken welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. • Structureel een ambtenaar inzetten op dit taakveld. • Recreatie en toerisme hierin niet vergeten. • Combinatie met duurzaamheid waar mogelijk Brunssum als **toeristische trekpleister**: City Branding uitbreiden met Visit Zuid Limburg, recreatie, toerisme, evenementen en voorstellingen cultuur zijn hierin speerpunten. Om **nieuwe ondernemers** te stimuleren, behouden we de starterssubsidie en richten we een loket in waar ondernemers met vragen terecht kunnen. Overige wijken: op basis van de vigerende stadsdeelvisies prioriteiten stellen en andere organisaties erbij betrekken. Extra aandachtspunt: kop van Treebeek.
Goed **Onderwijs** in Brunssum	**Onderwijs** in Brunssum verbeteren: • In iedere wijk een basisschool en hotspots met voorzieningen • Kansengelijkheid als uitgangspunt. • Gezonde school continueren en uitbreiden (gezonde lunches) • Extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten, zodat leerkrachten zich met de lesstof bezig kunnen houden.
Prettig **wonen** in Brunssum	**Woningbouw** • Woningen bouwen die aansluiten bij het Brunssum van de toekomst.

	• Nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie nemen. • Ruimte voor transformatie van winkels naar woningen. • Levensloopgeschikte appartementen en nultredenwoningen. • Oog houden voor met name sociale huur. • Starterslening verhogen kan een optie zijn.
Groen Brunssum	**Akkerbrug** aansluiten op ecologische hoofdstructuur. **Onderhoud en opwaardering groen**: • Schoon/biodiversiteit in combinatie met verenigingen/ burgers in de participatiewet/buurten. Vijvers, parken, perken etc. oppakken ook samen met de buurtnetwerken (idee: stroppenpot voor de wijk) • Openbaar groen, fleurige entrees • Gedegen bijhouden van het groen (passend onderhoudsniveau) in synergie met bewoners (participatie vanuit bewoners stimuleren en onrendabele stukken groen onder gunstige condities overdragen aan bewoners) • Aantrekkelijke leefomgeving, schone straten, geen verrommeling van de gebouwde omgeving.
Duurzaam Brunssum Duurzaamheid	**Duurzaamheid** oppakken volgens circulaire economie met voordeel voor onze burgers. • Isolatieprogramma voor woningen, ook gericht op de beschermde dorps- en stadgezichten. • Publieke coöperatie energie: Een lokaal en/of regionaal energiebedrijf oprichten, om de duurzaam opgewekte energie aan de eigen burgers te leveren, zonder tussenkomst van de markt. Onze burgers moeten financieel voordeel krijgen van toekomstig beleid van duurzaamheid zonder dat dit afbreuk doet aan de stabiele financiële begroting van ons als gemeente. • Verhogen van de verduurzamingsleningen (aansluiten bij operatie Steenbreek).
Brunssum maken we samen Bouwen aan vertrouwen	**Wijkgericht werken en burgerparticipatie** verder uitrollen. Doorgaan op de ingezette koers, met goede evaluaties en kaders stellen. Participatie van de burgers bij de uitvoering van projecten, op juiste wijze. **Ambtelijke organisatie (Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel)** Andere opstelling van onze medewerkers naar de buitenwereld. Eerder in het proces op een integrale en minder regelgerichte wijze samen met de omgeving kijken welke mogelijkheden er zijn om problemen op te pakken (omgevingsbewustzijn). De organisatie in die richting door-ontwikkelen (houding/gedrag, vaardigheden van medewerkers, inrichting van taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden, externe communicatie, toedeling van budgetten, informatie-huishouding. Continu investeren in de bedrijfsvoering en de organisatie. **Bestuurlijk samenspel** (College en Raad) • Een integer en transparant bestuur. • Integraal samenwerken, elkaar opzoeken als vraagstuk dat nodig maakt. • Open houding naar elkaar als kenmerk van een open cultuur in de politiek van Brunssum. Respectvol naar elkaar toe. Spreek met elkaar, niet over elkaar. • Gelijkwaardigheid • Teambuilding voor raad én college én onderling.

	• Kijk bestuurlijk ook verder dan 4 jaar • Actieve rol in regionale samenwerking, Brunssum volwaardige partner • Agree to disagree op knelpunten zou mogelijk moeten zijn, ook binnen een coalitieakkoord.
Financieel gezond Brunssum Financiën	Voorzetting en borging **financieel gezond beleid**, structureel sluitende begroting: • Aanboren subsidies EU/ Parkstad-regio • Bezien of weerstandsratio omlaag kan, middelen inzetten voor slimme (duurzame) investeringen. • Lage lasten voor burgers en ondernemers. • Geen kunstmatige overschotten in de jaarrekening. Realistisch besturen. • Afschaffen hondenbelasting in de komende vier jaar (doelbelasting als optie?)

Initiatiefvoorstel

Collegevergadering d.d.	**:**	N.v.t.
Gemeenteblad	**:**	2022/67
Dienst/Afdeling	**:**	Griffie
Portefeuillehouder	**:**	N.v.t.
Onderwerp	**:**	Vaststellen coalitieakkoord “Samen voor Brunssum”
Raadsvergadering d.d.	**:**	27 juni 2022
Uiterlijke beslisdatum	**:**	27 juni 2022

Aan de gemeenteraad,

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14, 15 en 16 maart 2022 behaalde het Progressief Akkoord 5 zetels, Lijst Borger 5 zetels, de VVD Brunssum 4 zetels en de PvdA Brunssum 2 zetels. Na verkennende gesprekken onder leiding van de informateurs Ellen Janssen en Ben van Essen hebben wij besloten om een coalitie te vormen.

Voor u ligt het coalitieakkoord “Samen voor Brunssum**”** voor de raadsperiode 2022-2026.
Met 11 thematieken op hoofdlijnen en detaillering op 61 actiepunten geven wij richting aan de koers van onze gemeente voor de komende 4 jaar.
Het coalitieakkoord zal nader worden uitgewerkt in een collegeprogramma c.q. uitvoeringsprogramma.

In de afgelopen periode is aangetoond dat Brunssum zelfstandig bestaansrecht heeft. Er zijn flinke stappen voorwaarts gezet en we willen daadkrachtig verder bouwen aan het Brunssum van morgen. Het eerder ingezette beleid zetten wij dan ook op hoofdlijnen voort; daarnaast leggen we accenten, ontwikkelen nieuw beleid en spelen we in op (wijzigende) omstandigheden van de individuele burger en de samenleving als geheel.
We onderschrijven het belang van samenwerking bij het realiseren van onze ambities. We maken ons sterk dat de burger centraal blijft staan en iedereen mee kan doen.

Onze coalitie zal de grote uitdagingen en majeure opgaven van de komende tijd niet uit de weg gaan. Onze doelen zijn helder.
De woningnood wordt teruggedrongen. Klimaatadaptie en energietransitie worden onverkort opgepakt. De Omgevingswet wordt succesvol ingevoerd. Innovaties in het sociaal domein worden gezocht en gevonden, zodat meer mensen meedoen en (kinder)armoede wordt teruggedrongen. De vastgestelde plannen voor wijk- en gebiedsontwikkeling worden uitgevoerd. Het Centrumplan wordt gerealiseerd deze periode. Het toeristisch-recreatieve karakter van Brunssum wordt versterkt. We scheppen duidelijkheid over de ontwikkelingen aan de Oostflank. Dit alles met inachtneming van een gezonde financiële huishouding en een structureel sluitende begroting.

Vanuit het besef dat we Brunssum samen maken, investeren we in een goede relatie met onze samenwerkingspartners en een duurzame verbinding met onze inwoners. We bouwen voort aan het vertrouwen van de lokale samenleving door burgerparticipatie te verankeren in onze manier van werken en door het accent te leggen op de uitvoering, zodat de resultaten voor zichzelf spreken. Een constructief bestuurlijk-ambtelijk samenspel draagt bij aan het maximaal realiseren van onze ambities.

Alleen gezamenlijk kunnen we Brunssum verder uitbouwen tot een aantrekkelijke en vitale gemeente met een prettig woon-, werk- en leefklimaat.

Namens,

Het Progressief Akkoord, Lijst Borger, VVD Brunssum en PvdA Brunssum,

Raadsbesluit

Gemeenteblad	**:**	**2022/67**
Dienst/Afdeling	**:**	**Griffie**

De Raad der Gemeente Brunssum;

Gelezen het coalitieakkoord “Samen voor Brunssum**”**

Besluit:

1. Het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen voor Brunssum**”** vast te stellen;
2. Het college de opdracht te geven het coalitieakkoord in de tweede helft van 2022 nader uit te werken in een collegeprogramma c.q. uitvoeringsprogramma;
3. Dat de raad hiervan actief op de hoogte te houden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

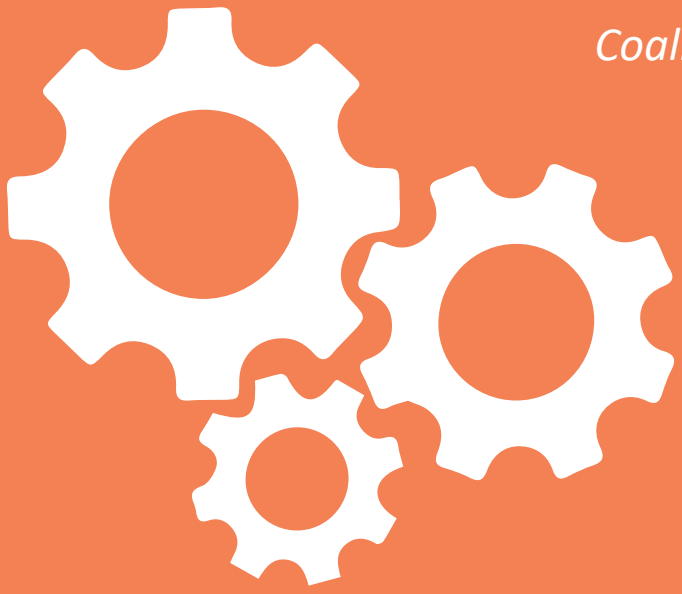
voorzitter,

griffier.

gemeente Brunssum

Samen voor Brunssum

Coalitieakkoord raadsperiode 2022-2026

PROGRESSIEF AKKOORD

LIJST BORGER

VVD Brunssum

Brunssum

Voorwoord

‘De Kiezer heeft gesproken’

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 behaalde het Progressief Akkoord 5 zetels, Lijst Borger 5 zetels, de VVD Brunssum 4 zetels en de PvdA Brunssum 2 zetels. Na verkennende gesprekken onder leiding van de informateurs Ellen Janssen en Ben van Essen hebben wij besloten om een coalitie te vormen.

Voor u ligt het coalitieakkoord voor de raadsperiode 2022-2026. Met thematieken op hoofdlijnen en detaillering op actiepunten geven wij richting aan de koers van onze gemeente voor de komende 4 jaar. Het coalitieakkoord zal nader worden uitgewerkt in een collegeprogramma c.q. uitvoeringsprogramma.

In de afgelopen periode is aangetoond dat Brunssum zelfstandig bestaansrecht heeft. Er zijn flinke stappen voorwaarts gezet en we willen daadkrachtig verder bouwen aan het Brunssum van morgen.Het eerder ingezette beleid zetten wij dan ook op hoofdlijnen voort; daarnaast leggen we accenten, ontwikkelen nieuw beleid en spelen we in op (wijzigende) omstandigheden van de individuele burger en de samenleving als geheel.

We onderschrijven het belang van samenwerking bij het realiseren van onze ambities. We maken ons sterk dat de burger centraal blijft staan en iedereen mee kan doen.

Onze coalitie zal de grote uitdagingen en majeure opgaven van de komende tijd niet uit de weg gaan. Onze doelen zijn helder. De woningnood wordt teruggedrongen. Klimaatadaptie en energietransitie worden onverkort opgepakt. De Omgevingswet wordt succesvol ingevoerd. Innovaties in het sociaal domein worden gezocht en gevonden, zodat meer mensen meedoen en (kinder)armoede wordt teruggedrongen. De vastgestelde plannen voor wijk- en gebiedsontwikkeling worden uitgevoerd. Het Centrumplan wordt gerealiseerd deze periode. Het toeristisch-recreatieve karakter van Brunssum wordt versterkt. We scheppen duidelijkheid over de ontwikkelingen aan de Oostflank. Dit alles met inachtneming van een gezonde financiële huishouding en een structureel sluitende begroting.

Vanuit het besef dat we Brunssum samen maken, investeren we in een goede relatie met onze samenwerkingspartners en een duurzame verbinding met onze inwoners. We bouwen voort aan het vertrouwen van de lokale samenleving door burgerparticipatie te verankeren in onze manier van werken en door het accent te leggen op de uitvoering, zodat de resultaten voor zichzelf spreken.Een constructief bestuurlijk-ambtelijk samenspel draagt bij aan het maximaal realiseren van onze ambities.

Alleen gezamenlijk kunnen we Brunssum verder uitbouwen tot een aantrekkelijke en vitale gemeente met een prettig woon-, werk- en leefklimaat.

Inhoudsopgave

Algemeen	Pagina 3
Bestuur en burger	Pagina 5
Veiligheid en leefbaarheid	Pagina 7
Sociaal Domein	Pagina 8
Onderwijs en gezondheid	Pagina 10
Wijkgericht werken	Pagina 12
Sport en cultuur	Pagina 13
Duurzaamheid	Pagina 14
Economie, toerisme en recreatie	Pagina 16
Wonen, mobiliteit en leefomgeving	Pagina 18
Financiën	Pagina 20

Algemeen

Op basis van gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen gaan wij aan de slag met onze opgaven, doelen en ambities

Opgaven en ambities

In de afgelopen jaren is veel bereikt. Het is dan ook niet meer dan logisch dat we voortborduren op het bestaande beleid en daarbij nieuwe keuzes, visies en ambities (waar)maken.

Langs de weg van de inhoud hebben we elkaar gevonden en overeenstemming bereikt over de prioritaire thema's waar wij ons als coalitie de komende bestuursperiode hard voor maken. Op basis van gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen gaan we aan de slag met de opgaven, doelen en ambities die we ons in dit coalitieakkoord gesteld hebben.

Het akkoord is vooraf inhoudelijk besproken met de ambtelijke organisatie. Het coalitieakkoord wordt door het college van B&W vertaald naar een uitvoeringsprogramma. Hierin wordt opgenomen hoe en wanneer we onze doelen de komende jaren gaan realiseren. In de aanloop naar het uitvoeringsprogramma zullen we het maatschappelijk middenveld consulteren. De input van onze partners kan aanleiding zijn tot aanvulling of bijstelling van onze ambities. Vervolgens zal het uitvoeringsprogramma worden besproken met de raad.

Thema's als 'zorg en veiligheid', 'het inclusiebeleid', 'gezondheid, mobiliteit en een gezonde leefomgeving', maar ook de aanpak van samenhangende problematieken binnen het fysieke en sociale domein en in de wijken, bevestigen de noodzaak om meer integraal (samen) te werken en andere wegen in te slaan om onze doelen te bereiken.

De omslag van sectoraal naar integraal werken en naar opgaven- en gebiedsgericht werken is eerder in gang gezet en gaan we in deze bestuursperiode verankeren in de organisatie. Dit heeft consequenties voor de werkwijze en samenwerking binnen het college van B&W, raad en ambtelijke organisatie. Bijvoorbeeld, omdat besluiten en raadsvoorstellen vaker gebaseerd zullen zijn op collegiale verantwoordelijkheid in plaats van portefeuilleverantwoordelijkheid. Ook streven we een constructieve samenwerking met de oppositie na.

We stellen ons op het standpunt dat een gemeente als autonome bestuurslaag zelfstandig over haar bestaansrecht beslist. Een gemeente staat als eerste overheid immers het dichtst bij haar burgers en kan zelf het beste bepalen of ze haar inwoners optimaal kan bedienen, en zo ja, hoe. Wij blijven tegen een van bovenaf opgelegde herindeling en beseffen tegelijkertijd dat samenwerking, in regionaal verband met provincie en rijk, en met het maatschappelijk middenveld en onze burgers, van strategisch belang is om onze taken goed te kunnen uitvoeren.

Onze ambities zijn gericht op realistische plannen die passen bij de verantwoordelijkheden, mogelijkheden en de schaal van Brunssum. We kunnen niet alles alleen, niet alles tegelijk, en moeten soms ook durven stoppen met beleid dat (uiteindelijk) geen of onvoldoende effect heeft. Dat past bij een eerlijk en transparant bestuur.

Deze coalitie opteert voor een nieuwe manier van samenwerken, met oog voor medemenselijkheid, passend bij de huidige tijdsgeest en waar de burger om vraagt. Dat vraagt om een wendbare en slagvaardige organisatie met goed samenspel tussen inwoners, ambtenaren en politiek. Bijvoorbeeld het inspelen op onverwachte ontwikkelingen, zoals de coronapandemie, de toeslagenaffaire, de energiecrisis en de noodopvang van vluchtelingen.

Wat gaan we doen?

1. Vertalen van coalitieakkoord naar uitvoeringsprogramma (2e helft 2022)
2. Organiseren van een 'omgevingsgesprek' waarbij (vertegenwoordigingen van) het maatschappelijk middenveld en de ambtelijke organisatie worden geconsulteerd over de concretisering van het uitvoeringsprogramma

Bestuur en burger

Wij staan voor een krachtig bestuur en een daadkrachtige aanpak, om in een optimale samenwerking met burgers en ondernemers de maatschappelijke opgaven in Brunssum beter vorm te geven

Opgaven en ambities

We willen (blijven) werken aan een integer en transparant bestuur dat integraal samenwerkt, elkaar opzoekt als een vraagstuk daarom vraagt, en positief-kritisch met elkaar het gesprek aangaat. Gelijkwaardigheid tussen de coalitiepartijen staat voorop. We werken aan een open en positieve cultuur en gaan in overleg met elkaar als er knelpunten zijn. We actualiseren de gedragscodes voor raad, college van B&W en ambtelijke organisatie, hanteren deze als leidraad voor ons handelen, en zorgen ervoor dat dit geborgd wordt binnen de organisatie.

We opteren voor een bestuur dat verder kijkt dan één raadsperiode. In dat licht is een herijking van de strategische visie ‘Brunssum 2025’ nodig, te formuleren samen met alle daarbij horende partners.

Om optimaal met burgers en ondernemers te kunnen samenwerken, is een krachtig bestuur en een daadkrachtige aanpak nodig, met als doel gezamenlijk de maatschappelijke opgaven in Brunssum beter vorm te geven. Burger- en overheidsparticipatie staan hoog in het vaandel. Deze coalitie gelooft in het bundelen van krachten, neemt het voortouw waar nodig, en laat los daar waar gewenst. We maken ons zorgen om de opkomst bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen en gaan onderzoeken naar de redenen die hieraan ten grondslag liggen. We stellen ons als doel deze opkomst weer te verhogen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

Een goede wisselwerking tussen raad, college, ambtelijke organisatie en griffie is een andere kritische succesfactor. Elkaar ruimte en vertrouwen geven, om verantwoordelijkheden en ambities maximaal waar te maken. Daarbij hoort ook dat de ambtelijke organisatie het beste uit zichzelf kan halen, door leiding en medewerkers een veilig werkklimaat te garanderen en te blijven investeren in wederzijds respect en vertrouwen.

De in de vorige periode ingestelde ‘raadswerkgroep verbinden’ heeft in dit verband goede resultaten laten zien. Vandaar dat we dit gremium de komende tijd beter gaan borgen binnen de organisatie. Voor de overige raadswerkgroepen gaan we kritisch bekijken wat de relevantie is en of het beoogde doel bereikt is (en over kunnen gaan tot mogelijke implementatie).

De huidige samenleving vraagt om een andere, meer flexibele en klantgerichte opstelling van onze organisatie naar de buitenwereld. Eerder in het proces op een integrale en minder regelgerichte wijze samen met de omgeving kijken welke mogelijkheden er zijn om problemen op te pakken: dát is de meer omgevingsbewuste en burgergerichte dienstverlening die deze coalitie nastreeft. Concreet betekent dit onder meer dat de huidige openingstijden van onze gemeente, de manieren waarop het klantcontact plaatsvindt, en de informatiestructuur (nog) beter worden afgestemd op de behoefte van de burgers. Ook gaan we bekijken of deregulering kan bijdragen aan een betere dienstverlening.

Wij vinden het van groot belang dat continu wordt geïnvesteerd in organisatie en bedrijfsvoering, zodat de ambtelijke organisatie optimaal meebeweegt met hetgeen samenleving en bestuur vragen (daarbij zijn aan de orde houding/gedrag, vaardigheden van medewerkers, inrichting van taken/verantwoordelijkheden/ bevoegdheden, externe communicatie, toedeling van budgetten, informatie-huishouding etc.).

Dat kan alleen als het ambtelijk apparaat, zowel kwantitatief als kwalitatief, voldoende is toegerust om het omvangrijke takenpakket goed te kunnen uitvoeren. Met idealiter een centraal informatiesysteem voor gemeentelijke organisatie, raad, college en burger.

Herijking van de besturingsfilosofie kan helpen om de wisselwerking te verbeteren tussen raad en college, en tussen bestuur en ambtelijke organisatie. Door het inbouwen van reflectiemomenten gaan we het ambtelijk-bestuurlijk samenspel in de praktijk regelmatig toetsen aan hetgeen we met elkaar hebben afgesproken. Het lopende programma 'Organisatieontwikkeling' binnen de ambtelijke organisatie heeft onze steun vanuit onze visie op samenwerking.

Steeds meer problemen en opgaven overstijgen onze gemeentegrenzen. We spelen daarom een actieve rol in de regionale samenwerking en stellen ons op als een volwaardig partner. Door de handen ineen te slaan, kunnen we aantoonbare schaalvoordelen behalen op het gebied van kennis, bestuurskracht, middelen, en korte lijnen naar de rijksoverheid. Parkstad Limburg is wat ons betreft ook het schaalniveau waarop wij in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten de 'brede welvaart'[1] willen aanpakken.

Als opdrachtgever houden we grip op het functioneren en de uitgaven van de gemeenschappelijke regelingen. Het principe van 'realistisch begroten' wordt ook in dit kader strikt gehanteerd. We anticiperen tijdig op de aanstaande wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (1 juli 2022).

Met het initiatiefvoorstel 'Brunssum – Samen aan zet' hebben we een eerste stap gezet van burger- naar overheidsparticipatie. In de komende bestuursperiode zullen we zowel onze ambtelijke processen en bestuursprocessen als ons gedrag en houding aanpassen aan deze andere manier van werken. In aanvulling op lopende initiatieven om de burger meer bij het beleid te betrekken, gaan we op zoek naar vernieuwende vormen van burgerparticipatie die hun waarde in de praktijk hebben bewezen.

Wat gaan we doen?

3. Actualiseren gedragscodes raad, college van B en W, en ambtelijke organisatie
4. Herijken strategische visie 'Brunssum 2025'
5. Opstellen kadernotitie 'burgerbetrokkenheid', op basis waarvan burgerparticipatie en de pilot 'Brunssum - Samen aan zet' worden verankerd in onze manier van werken
6. Duurzaam borgen van raadswerkgroep Verbinden in de organisatie
7. Komen tot een dienstverlening die integraal is van opzet en nog meer afgestemd is op de behoefte van de burgers. Hierbij komen o.a. de volgende aspecten aan bod: openingstijden, wijze van klantcontact, vergewisplicht, afstemming en digitalisering processen, oplossingsgerichte attitude en deregulering
8. Herijken besturingsfilosofie
9. Inbouwen reflectiemomenten ambtelijk-bestuurlijk samenspel
10. Vervullen actieve rol/volwaardig partnerschap bij regionale samenwerking
11. Grip houden op functioneren en uitgaven gemeenschappelijke regelingen en anticiperen op aanstaande wijziging WGR

[1] Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Bovendien betreft het niet alleen de kwaliteit van leven in het 'hier en nu', maar ook de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen 'elders' (buiten de regio) en 'later' (toekomstige generaties). Waar mensen wonen, en wat die regio te bieden heeft aan bijvoorbeeld werk, scholing, woningen maar ook de kwaliteit van de leefomgeving, is daarom van groot belang voor hun welvaart. Het schaalniveau van de regio is daarmee essentieel voor een beleid gericht op het verbeteren van de brede welvaart (citaat Planbureau voor de Leefomgeving).

Veiligheid en leefbaarheid

Voor een veilig Brunssum gaan we strikter en zichtbaarder optreden tegen criminaliteit en overlast, maar ook, zeker waar het onze jongeren betreft, met oog voor preventie en voorlichting en verbetering van leefomgeving

Opgaven en ambities

We willen dat Brunssum een veilige stad is, waar onze inwoners zich veilig voelen en prettig wonen, en waar ondernemers veilig kunnen ondernemen.

We zullen bevorderen dat toezicht & handhaving en politie, daar waar nodig, strikter optreden. Vooral ook dat zij zichtbaarder en daarmee meer herkenbaar aanwezig zijn in de wijken om overlast te voorkomen of te beperken. Inzetbaarheid buiten kantooruren is daartoe gewenst. Uitbreiding van (vast en/of mobiel) cameratoezicht is een optie om overlast terug te dringen.

De lopende activiteiten voor bestrijding van georganiseerde criminaliteit (mensenhandel, drugscriminaliteit, digitale criminaliteit, witwassen, vastgoedfraude en milieucriminaliteit) en van ondermijning, en de aanpak in het kader van het Bibob-beleid worden gecontinueerd. Ondermijning manifesteert zich ook op bedrijventerreinen, in aanloopstraten en woonwijken. Via een gebiedsgerichte aanpak en KVO-projecten (Keurmerk Veilig Ondernemen) dringen wij dit samen met onze inwoners en partners terug.

Het Damoclesbeleid wordt humaan toegepast met ruimte voor maatwerk door de burgemeester. In Brunssum is geen plaats voor coffeeshops en growshops.

Parkeeroverlast wordt aangepakt, zodat onder andere hulpverleners doorgang hebben om op tijd hun doel te bereiken.

Onze jeugd heeft een lastige tijd achter de rug. Door de inzet van straatcoaches is er veel bereikt en hebben we een beter beeld gekregen van de situatie in wijken. Deze aanpak willen we in de komende periode continueren met inzet van blijvende straatcoaches en/of jeugdboa's. Door nu in gesprek te gaan met en voor de jeugd, in samenspraak met onder andere politie, CMWW en gemeente, werken we samen aan de verbetering van de leefomgeving van jongeren in de wijken. Dit moet ons een beeld geven van hoe wij tegemoet kunnen komen aan de wensen en het ontwikkelpotentieel van onze jongeren. Daarvoor maken we ook werk van preventie en voorlichting. Hierbij zullen we goede voorbeelden van jeugd etaleren om een positieve ontwikkeling te ondersteunen. Insteek is, dat mét de jeugd wordt gepraat, in plaats van óver de jeugd. Daarmee geven we een impuls aan de gewenste samenwerking tussen de domeinen zorg en veiligheid.

Voor onze coalitie is er een lik-op-stuk beleid voor structureel overlastgevende jongeren en criminaliteit (die na herhaalde gesprekken en waarschuwingen het gedrag niet aanpassen). Grensoverschrijdende samenwerking met de Parkstadgemeenten op dit gebied is een must.

Wat gaan we doen?

12. Continueren van bestaand veiligheidsbeleid (georganiseerde criminaliteit, ondermijning, Bibob-beleid). Indien nodig uitbreiding vast/mobiel cameratoezicht
13. Zo nodig structureel maken van inzet straatcoaches/jeugdboa's in combinatie met jongerenwerk CMWW, inclusief aandacht voor preventie en voorlichting. Grensoverschrijdende samenwerking met de Parkstadgemeenten op dit gebied is een must.
14. Bevorderen dat boa's en politie meer zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en dat parkeeroverlast wordt aangepakt
15. Kiezen voor humaan Damoclesbeleid, voor maatwerk door de burgemeester.

Sociaal Domein

Wij komen op voor de zwaksten en meest kwetsbaren in de lokale gemeenschap en werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen op voet van gelijkheid, met regie over het eigen leven en toegang tot dezelfde voorzieningen en diensten

Opgaven en ambities

'Iedereen doet mee' is ons devies. Dat geldt niet alleen voor jongeren maar, gelet op de vergrijzing, zeker ook voor ouderen. Ouderenbeleid is erop gericht dat senioren zo lang mogelijk in hun vertrouwde thuisomgeving kunnen functioneren en actief kunnen participeren in de samenleving. In overleg met alle ouderenorganisaties ontwikkelen we gerichte maatregelen voor deze doelgroep. In dit kader beoordelen we of (meer) specifieke aandacht voor ouderen past binnen de huidige doelstelling. Een daaruit voorkomend middel kan de oprichting van een Seniorenraad zijn.

In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen op voet van gelijkheid en wordt niemand gediscrimineerd of uitgesloten, heeft iedereen regie over zijn eigen leven en toegang tot dezelfde voorzieningen en diensten. Om dit te realiseren, gaan we een lokale inclusie-agenda opstellen die betrekking heeft op zowel het sociale als het fysieke domein. Dit is een belangrijke stap bij de uitvoering van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Onderdeel hiervan vormt het stimuleren van actieve (arbeids)participatie, als doorleiding naar de arbeidsmarkt niet mogelijk is. Temeer nu dankzij ons succesvol uitstroombeleid de minder kansrijke groep nadrukkelijker in beeld komt. Maar ook het toewerken naar meer respect en waardering voor oorlogsveteranen wordt geïmplementeerd. Dat doen we door een ambtenaar en wethouder hiervoor verantwoordelijk te maken.

Onze coalitie komt op voor de zwaksten en meest kwetsbaren in de lokale gemeenschap. Het tegengaan van kinderarmoede heeft voor onze coalitie hoge prioriteit. Daarvoor is onder meer nodig dat specifieke regelingen voor kinderen worden uitgebreid, de rol van scholen wordt versterkt, en de zorg zich niet alleen richt op de ouders, maar juist ook op de kinderen die opgroeien in armoede.

We willen armoedebestrijding in brede zin ook versterken door een samenhangende aanpak op alle leefgebieden, te weten: financiën, wonen, gezondheid, scholing, omgeving en veiligheid. Armoedebeleid moet stimulerend zijn volgens het principe van de Participatiewet en met oog voor een persoonlijk ontwikkelingsplan. Ook ontwikkelen we een aanpak voor de actuele problematiek rond 'energiearmoede' (zie verder onder 'Duurzaamheid'). Initiatieven vanuit het maatschappelijk middenveld om armoede tegen te gaan, toetsen wij aan ons armoedebeleid om indien nodig tot gerichte actie over te gaan.

De jeugd heeft de toekomst. We zetten daarom breed in op onze jeugd, o.a. door het (samen met de jeugd) realiseren van jongerenontmoetingsplekken in de wijken. Maar ook door, samen met onze partners, jongeren en hun ouders te ondersteunen bij opgroeien, opvoeden en ontwikkelen. En door de jeugd actief te betrekken bij de lokale politiek door het instellen van een kinderburgemeester en een kinderraad.

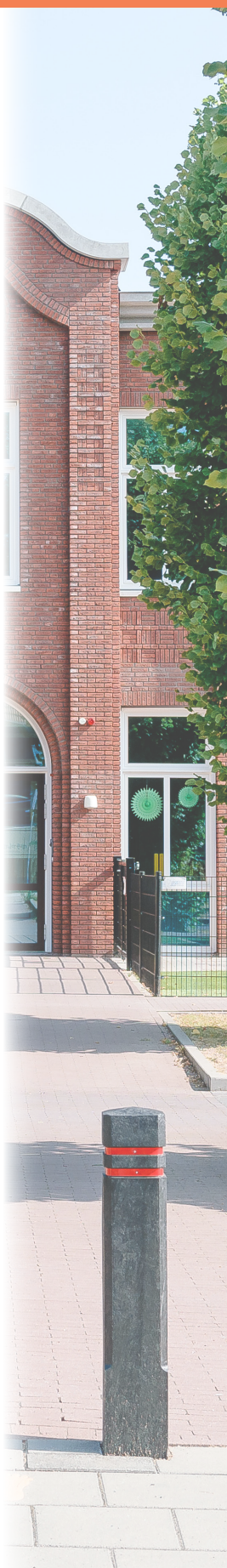
Uitgangspunt is en blijft dat de WMO, Jeugdwet en Participatiewet, ondanks de openeindfinanciering, worden uitgevoerd binnen het financiële kader van de beschikbare budgetten. Daarvoor is vernieuwing nodig. Denk aan ontschotting budgetten, het voorkomen van concurrentie/ doublures tussen zorgverleners, het uitwerken van nieuwe organisatievormen, en meer regionale samenwerking (waarop door het Rijk wordt aangestuurd) om schaalvoordelen te creëren. Ook kan daarbij gedacht worden aan het grondig analyseren, en zo nodig herijken, van de huidige rollen en geldstromen van de lokale uitvoeringsorganisaties (2 gemeentelijke afdelingen, CMWW, ISD BOL en Betere Buren) op het gebied van klantbenadering, realisatie van maatschappelijk doelen, effectiviteit en efficiency, werkprocessen, enzovoorts. Het uiteindelijke doel is om met de beschikbare budgetten effectief beleid te ontwikkelen, en de samenwerkende uitvoeringsorganisaties zodanig te stroomlijnen dat de doelgroepen van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet zo maximaal mogelijk worden ondersteund.

Wat gaan we doen?

16. Opstellen Inclusie-agenda waarbij elke doelgroep specifieke aandacht krijgt
17. Versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede
18. Focussen op integraal jeugdbeleid (o.a. realisatie jongerenontmoetingsplekken, ondersteuning bij opgroeien, opvoeden en ontwikkelen en stimuleren jongerenparticipatie)
19. Doorvoeren van vernieuwing binnen Sociaal Domein gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking

Onderwijs en gezondheid

Wij zetten in op verbetering van het onderwijs in Brunssum, gericht op het vergroten van kansengelijkheid voor elk kind, met speciale aandacht voor het verbreden van het concept 'gezonde basisschool van de toekomst' en voor thema's als klimaat en gezondheid

Opgaven en ambities

We zetten in op verbetering van het onderwijs in Brunssum waarbij kansengelijkheid het uitgangspunt blijft. Iedere wijk beschikt over een basisschool. Wij vinden het van belang dat in de scholen een pedagogisch klimaat heerst waarbij een doorlopende leerlijn ervoor zorgt dat het beste uit ieder kind wordt gehaald, gericht op de best denkbare ontwikkeling van het kind naar volwassenheid. Ook streven we daarbij naar een zorgeloze jeugd voor elk kind, onder andere door de effecten van kinderarmoede zoveel mogelijk te dempen.

We continueren het concept van 'de gezonde basisschool van de toekomst' en onderzoeken op welke wijze verbreding kan plaatsvinden, waarbij ruimte bestaat voor basisscholen om hun eigen visie daarin te verwerken. Onze visie is dat er voldoende mogelijkheden moeten zijn voor sport, muziek, spel, beweging en gezonde voeding op scholen. Hiertoe willen we extra geld vrijmaken, waardoor scholen ruimte en middelen overhouden voor vakdocenten (sport, muziek). Waar nodig zoeken we manieren om ouders te ondersteunen, om de uitgangspunten van de gezonde basisschool voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te maken. Tevens kijken we waar slimme bruggen te maken zijn richting een gezondere levensstijl (bijvoorbeeld het binnen alle basisscholen laten plaatsen van watertappunten door WML).

In overleg met de scholen(koepels) willen we de klimaatbeheersing op de basisscholen daar waar nodig verbeteren en zorgen voor vergroening van de schoolpleinen. Voor de financiering hiervan gaan we op zoek naar gerichte subsidiebronnen. Dit alles met als doel het gehele jaar te kunnen zorgen voor een optimaal werkklimaat voor leerlingen en het personeel.

Tevens streeft deze coalitie naar behoud van het voortgezet onderwijs in Brunssum. In overleg en samenspraak met LVO kijken wij naar de ontwikkeling en dragen daar waar nodig ons steentje bij. Met als doel volwaardig onderwijs in Brunssum, van peuterschool tot middelbare school.

Gezondheid is een thema dat steeds nadrukkelijker op de agenda is komen te staan omdat een goede gezondheid de basis is voor verdere ontwikkeling, voor de mate van zelfredzaamheid, en uiteindelijk ook voor het levensgeluk. Het is daarmee een belangrijk strategisch onderwerp geworden waarin verdere stappen gezet moeten worden en de verbinding gezocht moet worden met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid. Dit betekent een nauwere samenwerking tussen het fysieke en sociale domein.

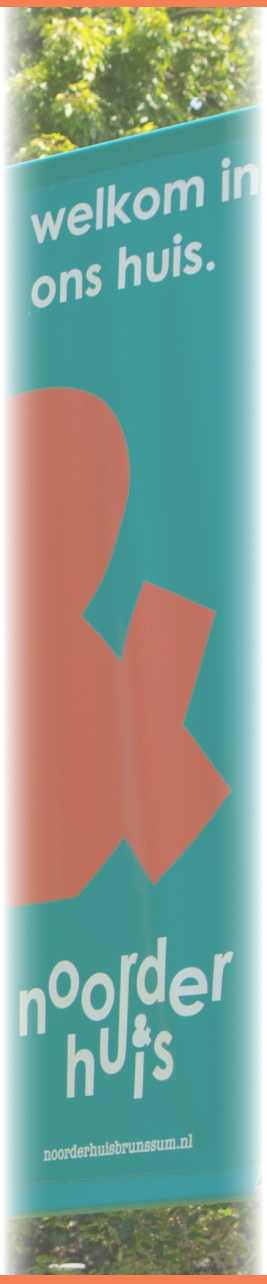
Als gevolg van de coronapandemie hebben we te maken met uitgestelde zorg, verlies van inkomen en eenzaamheid. De aard en omvang hiervan is nog niet geheel duidelijk, maar we zullen zo nodig passende maatregelen treffen in de vorm van een ‘herstelplan corona’.

Wat gaan we doen?

20. Vergroten van kansengelijkheid in het onderwijs
21. Voortzetten en verbreden van het concept ‘de gezonde basisschool van de toekomst’
22. Vrijmaken van extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten in het basisonderwijs
23. Bevorderen van een goede klimaatbeheersing en vergroening van schoolpleinen op de basisscholen, in samenspraak met scholen
24. Verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid
25. (Zo nodig) opstellen ‘herstelplan corona’

Wijkgericht werken

We gaan in de wijken de woon- en leefomgeving verbeteren via een integrale aanpak van wonen, leefbaarheid, onderwijs, werk, inkomen en veiligheid, uitgevoerd als onderdeel van een Nationaal Programma Parkstad Limburg

Opgaven en ambities

Een goede sociale infrastructuur op buurt- en wijkniveau is van groot belang voor de sociale cohesie en leefbaarheid, ook met het oog op het herstel van de gevolgen van de coronapandemie. Met name in de kwetsbare wijken moeten, naast sloop en herstructurering van de huurvoorraad, inwoners ook een geschikte, betere woning kunnen krijgen. Anders trekken ze weg en wordt hun plaats ingenomen door instromers aan de onderkant. Wij pleiten voor een aanpak naar Rotterdams voorbeeld en het programma Heerlen-Noord: een integrale aanpak van wonen, leefbaarheid, onderwijs, werk, inkomen en veiligheid. Een breed (regionaal) programma kansengelijkheid dat door het Rijk financieel wordt ondersteund als Nationaal Programma Parkstad Limburg. Zodat er in de toekomst niet alleen betere woningen zijn in alle kwetsbare gebieden in Brunssum en in Parkstad, maar dat de mensen die daar wonen ook een florissanter toekomstperspectief hebben. We gaan met de regiogemeenten en Parkstad Limburg in gesprek om de mogelijkheden hiertoe te bekijken.

In december 2021 is besloten om de komende 3 jaar gefaseerd in iedere wijk een wijkbedrijf te realiseren. Het doel van deze wijkgerichte dienstverlening is om samen met de wijkbewoners hun woon- en leefomgeving te verbeteren.

In de nieuwe bestuursperiode gaan we door op de ingeslagen weg van het wijkgericht werken, waarbij periodieke evaluaties, het stellen van beleidskaders, en het toepassen van passende vormen van burgerparticipatie (denk aan ‘Brunssum – Samen aan zet’) aan de basis staan van het verdere ontwikkelproces.

We onderzoeken de mogelijkheid om een gemeentebreed vrijwilligersplatform in te richten, waarmee Brunssumers in alle lagen van de samenleving gemakkelijk met elkaar in contact kunnen komen (fysiek en digitaal) om de vraag naar en aanbod van hulp en ondersteuning op persoonlijk vlak en/of in en rond het huis te matchen. Dit staat los van de bestaande Vrijwilligerscentrale bij het CMWW. Bekeken wordt of de openbare bibliotheek hierbij haar rol verder kan uitbreiden in het voorzien van een laagdrempelig informatiepunt voor burgers.

Er zullen voldoende toegankelijke Automatische Externe Defibrillators (AED’s) en opgeleide vrijwilligers zijn in alle buurten van Brunssum om bij een hartstilstand op tijd en adequaat te handelen totdat professionele hulpverleners hun taak overnemen.

Wat gaan we doen?

26. Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum. Deze verbreding wordt door het Rijk financieel ondersteund als Nationaal Programma Parkstad Limburg
27. Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar andere wijken, op basis van de ervaringen in de pilot Noorderhuis
28. Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken
29. Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED’s en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten

Sport en cultuur

We geven het culturele klimaat en het sport- en beweegklimaat in Brunssum een boost door evenementen te ondersteunen, het verenigingsleven te faciliteren, en de voorzieningenstructuur verder uit te bouwen

Opgaven en ambities

Brunssum kent een rijk verenigingsleven dat talloze sport- en culturele evenementen (ook bekend in de regio) organiseert. Deze activiteiten werken verbindend en zorgen ervoor dat onze inwoners zich kunnen ontplooien en actief deel uit kunnen maken van de samenleving. Adequate ondersteuning vanuit de gemeente, een goede voorzieningenstructuur, en voldoende vrijwilligers zijn belangrijke randvoorwaarden.

Dankzij de nieuwe overkapping fungeert het Openluchttheater (OLT) niet alleen als theaterpodium, maar ook steeds meer als evenemententerrein en trouwlocatie. De aanvragen nemen sterk toe en daarmee blijkt dat het OLT in een grote behoefte voorziet. De programmering van het Openluchttheater dient een spiegel te zijn van onze samenleving, met diversiteit in programmering en toegankelijkheid voor alle doelgroepen.

We willen het culturele klimaat in Brunssum een boost geven. En dat impliceert dat er voldoende budget moet zijn zodat de programmering van het OLT goed is geregeld, evenementen afdoende worden ondersteund, evenementenlocaties voldoen aan de hedendaagse eisen, een nieuwe carnavalsloods kan worden gerealiseerd, en er voldoende ambtelijke capaciteit is voor het uitvoeren van de faciliterende rol door de gemeente.

Ook de museale functie in het Schutterspark (met als centrale thema het ‘Verhaal van hoop’ van de Jack Aldewereld Stichting) dient in samenwerking met onze partners mogelijk gemaakt te worden.

Verder zijn we voornemens om een ‘Actieplan verenigingen’ op te stellen, waarbij onze gemeente de komende jaren de regierol op zich gaat nemen om te onderzoeken hoe de levensvatbaarheid van verenigingen kan worden versterkt. Vervolgens kan in samenwerking met dezelfde verenigingen passende actie worden ondernomen.

Op het gebied van sportactiviteiten ligt er een directe relatie met volksgezondheid en zijn wij actief op het gebied van sport- en beweeginterventies voor jong en oud. Brunssum is een JOGG-gemeente (Jongeren Op Gezond Gewicht) en heeft een breed aanbod aan op gezondheid gerichte activiteiten. Een aantal traditionele sportevenementen onderstreept onze ambities op het gebied van sport. Gelet op de relatie met gezondheid, leefomgeving en mobiliteit, en ons streven naar integraal beleid, ligt het voor de hand om het sportbeleid te actualiseren en hierbij nadrukkelijker de verbindingen te zoeken, waarbij onder meer de aspecten ‘bewegen voor ouderen’ en ‘actieve levensstijl’ nadrukkelijk worden meegenomen.

Ook heeft de opwaardering van het Urbanpark (Kerkeveld) voor deze coalitie prioriteit. De uitvoering pakken we nadrukkelijk op in samenwerking met de jongeren.

Wat gaan we doen?

30. Geven van een impuls aan het culturele klimaat in Brunssum, onder meer door voldoende budget, faciliteiten, ondersteuning en ambtelijke capaciteit
31. Realiseren van een nieuwe carnavalsloods
32. Mogelijk maken van museale functie Schutterspark
33. Opstellen Actieplan ‘verenigingen’ ter versterking levensvatbaarheid/zelfwerkzaamheid verenigingsleven
34. Actualiseren integraal sportbeleid
35. Opwaarderen Urbanpark in samenwerking met jongeren

Duurzaamheid

We werken samen aan maatregelen in het kader van klimaatadaptie, energietransitie en circulaire economie, met als inzet dat het beleid 'betaalbaar en haalbaar' moet zijn voor burgers en ondernemers

Opgaven en ambities

Duurzaamheid is een breed begrip. De gemeente heeft de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheden op dit gebied erbij gekregen. We werken veelal in regionaal verband samen aan maatregelen in het kader van klimaatadaptie, energietransitie en circulaire economie. We continueren de aanpak 'aardgasvrije wijken' en sluiten in dit kader aan bij het ingezette proces naar wijkgerichte dienstverlening.

Het beleid moet 'betaalbaar en haalbaar' zijn voor de burger en lokale ondernemers stimuleren om stappen te zetten naar een duurzame onderneming. De verduurzaming zorgt voor een vernieuwd economisch perspectief in Brunssum en de regio Parkstad.

'Groen doen is moeilijk als je rood staat'. Daarom zijn we voorstander van het oprichten van een lokaal en/of regionaal energiebedrijf, om de duurzaam opgewekte energie aan de eigen burgers te leveren, zonder tussenkomst van de markt. We stellen ons op het standpunt dat onze burgers financieel voordeel moeten krijgen van het toekomstig duurzaamheidsbeleid zonder dat dit afbreuk doet aan de stabiele financiële begroting van onze gemeente. Samen met de VNG maken we ons sterk dat het Rijk boter bij de vis levert en voldoende middelen beschikbaar stelt.

Energiearmoede ontstaat door snel stijgende energieprijzen, een slecht energielabel van de woning, en een gebrek aan financiële middelen van de bewoners. Brunssum staat met 1.360 huishoudens in de top 20 van de gemeenten met de meeste energiearmoede. Met een Actieprogramma Energiearmoede, dat we richten op fysieke ingrepen en energiebesparing, willen we zorgen voor structurele in plaats van incidentele oplossingen voor de toenemende problematiek. In samenwerking met huiseigenaren en woningcorporaties willen we toewerken naar een isolatie- en verduurzamingsprogramma voor koop- en huurwoningen, ook gericht op het beschermd dorps- en stadsgezicht. Bij de uitvoering van dit programma geldt het principe dat de slechtste woningen (afhankelijk van het energielabel) het eerste worden aangepakt. Verder geldt bij de uitvoering van het actieprogramma het uitgangspunt dat bewoners met een laag inkomen meer ondersteuning krijgen dan bewoners met een hoger inkomen. Een nog op te richten energieteam kan hulp bieden. Het Actieprogramma Energiearmoede gaan we met voorrang opstellen.

Tenslotte zijn we voornemens om de verduurzamingsleningen (afvoer hemelwater, groene daken en eventueel nieuwe maatregelen) voort te zetten c.q. te verhogen, en aan te sluiten bij Operatie Steenbreek.

We onderzoeken of duurzaamheidsmaatregelen als windenergie, zonneweides en andere innovaties (b.v. waterstof) op de Oostflank mogelijk zijn.

Uiteraard geeft de gemeente Brunssum in dit alles het goede voorbeeld door bijvoorbeeld in 2026 al het gemeentelijk vastgoed (voor zover technisch mogelijk) te voorzien van tenminste zonnepanelen en het gemeentelijk wagenpark te elektrificeren.

Wat gaan we doen?

36. Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf, zonder tussenkomst van de markt, met oog voor windenergie, zonneweides en andere innovaties
37. Met voorrang opstellen van een (lokaal) Actieprogramma Energiearmoede
38. Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij Operatie Steenbreek
39. Investeren in eigen duurzaamheidsmaatregelen zodat we als gemeente het goede voorbeeld geven
40. Onderzoeken welke (innovatieve) duurzaamheidsmaatregelen op de Oostflank mogelijk zijn.

Economie, toerisme en recreatie

We streven naar een zo optimaal mogelijk vestigingsklimaat voor ondernemers, mede met het oog op werkgelegenheid en toerisme, en benutten daarbij vooral de potenties van ons Centrum, de Oostflank en onze 'groene parels'

Opgaven en ambities

Het beleid en de projecten binnen het economisch domein worden voortgezet in lijn met de lopende lokale en regionale programma's. Het betreft met name het Centrumplan, de transitie van de Rumpenerstraat, de herstructurering van de Oostflank, en de opwaardering van het bedrijventerrein Haefland/Rode Beek. Als gemeente zijn we daarin een samenwerkende partij met ondernemers. Dat betekent dat we met elkaar in gesprek blijven over de plannen die de gemeente ontwikkelt.

We streven naar een zo optimaal mogelijk vestigingsklimaat waar je je als bestaande en nieuwe ondernemer welkom voelt. Voor (startende) ondernemers met vragen werken we zoveel als mogelijk met één aanspreekpunt.

De cadeaukaart 'Ons Brunssum' was een succes en wordt doorontwikkeld in samenwerking met ondernemers en zo mogelijk ook met Joint Force Command (JFC) Brunssum. We gaan onderzoeken welke kansen en mogelijkheden er nog zijn om bestedingen bij lokale ondernemers te stimuleren onder inwoners en bezoekers. Denk aan een kortingskaart voor burgers en toerisme in combinatiepakketten.

De plannen voor het Centrum brengen we daadkrachtig ten uitvoer. De intensievere samenwerking met Stichting Streetwise heeft haar vruchten afgeworpen en zetten we voort. Deze professionele ondersteuning moet er voor zorgen dat nieuwe ondernemers zich in het Centrum gaan vestigen en worden gefaciliteerd met goede begeleiding en (eventueel) starterssubsidie. De facelift van het centrumgebied moet niet alleen zorgen voor een ruimtelijke upgrade, maar ook voor een levendig en gezellig Centrum dat daarmee toegevoegde waarde krijgt voor inwoners, ondernemers en bezoekers van buitenaf. Een goede samenwerking en gezamenlijke planvorming met ondernemers en omwonenden is hierbij een belangrijke succesfactor. Hierover communiceren we op gezette tijden met elkaar.

Bij inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten geven we (zo mogelijk) de voorkeur aan lokale ondernemers.

De markt en de kermis hebben alleen bestaansrecht als we deze voorzieningen afdoende faciliteren. We bekijken in de komende periode welke concrete maatregelen er nodig zijn om de markt en kermis een boost te kunnen geven.

We zetten in op behoud van Joint Force Command in Brunssum. Niet alleen vanwege de economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie zich thuis te laten voelen in onze gemeente en te betrekken bij onze samenleving. De intentieovereenkomst, die enkele jaren geleden is opgesteld, willen we dan ook gestand doen en concreet vormgeven.

Op de Oostflank hebben we wellicht geen grote grondpositie, maar het is wél in het belang van Brunssum dat wij in samenwerking met onze partners (waaronder Parkstad Limburg en de Provincie) de leiding gaan nemen bij de herstructurering van dit gebied om het ontwikkelpotentieel optimaal te benutten en daarmee meer werkgelegenheid te creëren. Dat betekent meer ambitie tonen en initiatief nemen.

We brengen de uitgangssituatie in beeld en starten met het opstellen van een totaalvisie en -plan, aansluitend op de reeds vastgestelde gebiedsvisie. Uitgangspunt is dat we stikstofruimte willen scheppen door de huidige stikstofbelasting op de Natura 2000 gebieden in kaart te brengen. Vervolgens gaan we over naar lichtere categorieën bedrijvigheid in overleg met de eigenaren om te kijken welke stikstofruimte zo ontstaat onder de streefwaarde. Daarna kan worden beoordeeld welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. Om daadkrachtiger de regie te kunnen nemen, gaan we structurele capaciteit op dit taakveld inzetten. De link naar recreatie en toerisme en de combinatie met duurzaamheid dient in de aanpak te worden geïntegreerd.

Brunssum beschikt over een uitgestrekt buitengebied en diverse stedelijke parken in de directe woonomgeving. Hiertoe behoren het Vijverpark met het Openluchttheater, het Emmapark, Hemelderpark en Trichterbos, de rust en natuur op de Brunssummerheide, en uiteraard het Schutterspark met een diversiteit aan attracties die steeds meer bezoekers trekken.

Het groene landschap wordt doorsneden door een goede fietsinfrastructuur die verder uitgebouwd wordt met de Leisure Lane en een uitgebreid wandelnetwerk dat met de doorsteek Akkerbrug richting Beekdaelen zou kunnen worden opgewaardeerd.

De Akkerbrug is om velerlei redenen van belang: ecologisch, cultuurhistorisch, en toeristisch-recreatief. Toeristisch-recreatief is deze brug een belangrijke schakel in de groene wandelroute Brunssummerheide, Heidserpark, Trichterbos, Leeuwbos (Geboortebos), landgoed Amstenrade en buitengebied. We zullen alles in het werk stellen om uiterlijk eind 2023 (of zoveel eerder als mogelijk) met een realistisch uitvoeringsplan te komen, waarbij we gelijk optrekken met gemeente Beekdaelen en Provincie Limburg.

Met al deze ‘parels’ heeft onze gemeente de potentie om uit te groeien tot een toeristisch-recreatieve trekpleister van formaat. Vandaar dat we het waard vinden om Brunssum op aansprekende wijze in de markt te zetten en hierbij nadrukkelijker de aansluiting te zoeken met Visit Zuid Limburg.

Om dat beleidsmatig goed op te pakken, wordt een integrale Brunssumse visie opgesteld. Recreatie, toerisme, evenementen, economie, sport en cultuur zijn hierin speerpunten. Ook citybranding wordt hierbij betrokken.

Voor de verdere ontwikkeling van het Vijverpark, met als belangrijk onderdeel het Openluchttheater, willen we een integrale visie opstellen.

De vastgestelde visie voor ontwikkeling van het Schutterspark dient samen met ondernemers en gebruikers daadkrachtig te worden uitgevoerd. De afgesproken balans tussen natuur, milieu, toerisme en recreatie houden we hierbij voor ogen. De ruimtelijke ontwikkeling en opwaardering van het gebied rondom de op-/afrit van de N300 – als entree van Brunssum – evenals het herstel van de trap naar het uitkijkplateau, heeft hierbij prioriteit.

Wat gaan we doen?

41. Voortzetten van lopende projecten (transitie Rumpenerstraat en opwaardering bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek)
42. Daadkrachtig uitvoeren van Centrumplan en voortzetten samenwerking met Streetwise
43. Doorontwikkelen Cadeaukaart Ons Brunssum
44. Faciliteren markt en kermis
45. Concretiseren en uitvoeren van Intentieovereenkomst met JFC. Daarnaast werken aan het doel ‘Internationalisering’ vanuit de Centrumvisie-aanpak
46. Regie pakken bij de herstructurering van de Oostflank en hiervoor structureel ambtelijke capaciteit inzetten
47. Opstellen van realistisch uitvoeringsplan Akkerbrug, uiterlijk eind 2023

Wonen, mobiliteit en leefomgeving

We zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor iedereen, als onderdeel van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving waarin, samen met wijkbewoners, ook aandacht is voor de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van (openbaar) groen en verkeer & mobiliteit

Opgaven en ambities

Bij het realiseren en in stand houden van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving zoeken we steeds naar een goede balans tussen groen, wonen, parkeren en voldoende ruimte voor sport, spel en ontspanning.

Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare woonruimte. ‘Bouwen naar behoefte’ (o.a. levensloopgeschikte appartementen, nultreden-woningen en voldoende sociale huurwoningen) zien we als een belangrijke opdracht voor het nieuwe gemeentebestuur. Dit jaar wordt de Regionale Woonvisie geactualiseerd. In 2021 zijn hiervoor al enkele bouwstenen opgeleverd, zoals het Woonbehoefteonderzoek en de Synopsis (koersbepaling).

Om vaart te maken, willen we nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie brengen. We stimuleren de transformatie van winkels naar woningen, met inachtneming van het geldende retail- en woonbeleid. Het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening tot het maximale bedrag dat de Provincie Limburg op dit moment hanteert in het kader van de startersregeling kan mede zorgen voor behoud van starters/jonge gezinnen in onze gemeente. Ook kan het een aanvullende optie zijn bij het vlottrekken van de woningmarkt.

Het mobiliteitsbeleid is gedateerd en wordt geactualiseerd. Het verbeteren van de verkeersveiligheid, het bieden van oplossingen voor de parkeerproblematiek in de wijken, alsmede het principe ’iedereen doet mee’ worden hierin meegenomen. Bij de herstructurering van onze wegen is van belang dat er prioriteit wordt gegeven aan wandelaars en fietsers.

Goed onderhouden openbaar groen, fleurige entrees, schone straten en het tegengaan van verrommeling van de gebouwde omgeving (b.v. door graffiti) dragen bij aan een veilige en prettige leefomgeving.

Onderhoud en opwaardering van groen in de wijken, in combinatie met de zorg voor veilige en voldoende speelplekken, kan naar ons idee meer worden opgepakt in samenwerking met verenigingen/wijkbewoners en met gebruikmaking van mogelijkheden binnen de Participatiewet. Mede ook in het kader van de opwarming van de aarde is het zaak om nog meer groen in de gebouwde omgeving tot stand te brengen. In de komende bestuursperiode zal het aantal bomen en percelen groen verder worden uitgebreid, nadrukkelijk ook op speelplaatsen van scholen. Door wijkbewoners meer verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen woon- en leefomgeving en samen met hen een passend onderhoudsniveau te bepalen, kan co-creatie ontstaan.

De zelfwerkzaamheid kan verder worden gestimuleerd door, naast het huidige wijkbudget, de buurtnetwerken extra budget toe te kennen om slagvaardig knelpunten in de openbare ruimte op te kunnen lossen. Een dergelijk initiatief kan de opmaat zijn naar een pilot ‘burgerbegroting’. Ook het overdragen van onrendabele stukken groen (onder gunstige condities) aan bewoners draagt bij aan de eigen verantwoordelijkheid voor de wijk.

Om te kunnen beoordelen of fysieke projecten in de wijken naar tevredenheid van omwonenden en conform opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd (denk aan werkzaamheden Trichterweg), gaan we een vast meetmoment invoeren, voorafgaand aan de definitieve afronding van een project.

Op basis van de vigerende stadsdeelvisies dienen prioriteiten gesteld te worden bij de verdere ontwikkeling van de wijken. Actieve betrokkenheid van professionele wijkactoren en bewoners is hierbij een absolute must. Extra aandacht verdient de herstructurering van 'de kop van Treebeek' (omgeving Horizonstraat/Komeetstraat). Verbetering en verduurzaming van de buurten Schuttersveld en de Lemmender staan de komende periode al op de planning.

We blijven werk maken van het verminderen van de overlast van de Awacs-basis en continueren onze samenwerking daarin met de gemeente Beekdaelen. Met oog voor mens, dier en natuur.

De aanstaande Omgevingswet biedt het wettelijk kader en het instrumentarium voor een samenhangende aanpak van de fysieke leefomgeving. In de afgelopen bestuursperiode heeft het college van B & W ter voorbereiding op de invoering van deze wet een implementatieplan vastgesteld en de raad een ambitiedocument. In afwachting van een besluit van de Eerste Kamer over de definitieve invoeringsdatum (1 januari 2023) zullen wij de implementatie van de Omgevingswet de komende periode verder ter hand nemen, met de voorbereiding van een integrale omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en een omgevingsplan, en met het (door)ontwikkelen van de dienstverlening.

We continueren het in de afgelopen periode vastgestelde dierenwelzijnsbeleid.

Wat gaan we doen?

52. Een bijdrage leveren aan het vlottrekken van de woningmarkt, o.a. door nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie te brengen, door transformatie van winkels naar woningen te stimuleren, en door het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening
53. Uitbreiden van het aantal bomen en percelen groen om het verpauperde groen tegen te gaan
54. Geven van meer verantwoordelijkheid aan wijkbewoners en toekennen extra budget aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van woon- en leefomgeving
55. Invoeren van vast beoordelingsmoment over (de kwaliteit van en tevredenheid over) een uitgevoerd fysiek wijkproject
56. Ter hand nemen van de verdere ontwikkeling van wijken en buurten op basis van de geldende stadsdeelvisies
57. Opstellen ontwikkelingsplan voor 'de kop van Treebeek' (omgeving Horizonstraat/Komeetstraat)
58. Invoeren van geplande Omgevingswet op grond van het vastgestelde implementatieplan en ambitiedocument (indien de wet van kracht wordt)

Financiën

We voeren een financieel gezond beleid en zorgen voor een structureel sluitende begroting, met zo laag mogelijke lasten voor burgers en ondernemers

Opgaven en ambities

We voeren een financieel gezond beleid en zorgen voor een structureel sluitende begroting.

Realistisch begroten staat voorop, zodat overschotten in de jaarrekening tot een minimum beperkt blijven. Uitgangspunt is dat structurele uitgaven worden gedekt met structurele inkomsten. Ook dient onze reservepositie solide te zijn om tegenvallers of onvoorziene uitgaven adequaat te kunnen opvangen.

We zoeken actief naar subsidiemogelijkheden (EU/ Rijk/ Provincie/ Parkstad-regio) om onze plannen te realiseren. We zetten middelen in voor slimme (duurzame) investeringen. Door incidentele middelen c.q. overschotten te benutten voor innovaties, bijvoorbeeld in het Sociaal Domein, willen we een structureel effect realiseren.

We streven naar zo laag mogelijke lasten voor burgers en ondernemers. Om dat te realiseren, focussen we ons ook nadrukkelijk op het beleid dat gevoerd wordt binnen gemeenschappelijke regelingen. Budgetverhogingen die hieruit voortkomen, zullen we kritisch benaderen.

Voor wat betreft de hondenbelasting streven we vooralsnog naar een goede balans tussen inkomsten en uitgaven, zodat de belasting eerlijk geheven wordt. Voor een eventuele afschaffing van de hondenbelasting kiezen we een strategisch goed moment en houden we Rijksbeleid in de gaten.

Wat gaan we doen?

59. Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden, en het doen van slimme investeringen
60. Zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers
61. Het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting.

gemeente Brunssum

Initiatiefvoorstel

Collegevergadering d.d.	:	N.v.t.
Gemeenteblad	:	2022/67
Dienst/Afdeling	:	Griffie
Portefeuillehouder	:	N.v.t.
Onderwerp	:	Vaststellen coalitieakkoord "Samen voor Brunssum"
Raadsvergadering d.d.	:	27 juni 2022
Uiterlijke beslisdatum	:	27 juni 2022

Aan de gemeenteraad,

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14, 15 en 16 maart 2022 behaalde het Progressief Akkoord 5 zetels, Lijst Borger 5 zetels, de VVD Brunssum 4 zetels en de PvdA Brunssum 2 zetels. Na verkennende gesprekken onder leiding van de informateurs Ellen Janssen en Ben van Essen hebben wij besloten om een coalitie te vormen.

Voor u ligt het coalitieakkoord "Samen voor Brunssum" voor de raadsperiode 2022-2026.
Met 11 thematieken op hoofdlijnen en detaillering op 61 actiepunten geven wij richting aan de koers van onze gemeente voor de komende 4 jaar.
Het coalitieakkoord zal nader worden uitgewerkt in een collegeprogramma c.q. uitvoeringsprogramma.

In de afgelopen periode is aangetoond dat Brunssum zelfstandig bestaansrecht heeft. Er zijn flinke stappen voorwaarts gezet en we willen daadkrachtig verder bouwen aan het Brunssum van morgen. Het eerder ingezette beleid zetten wij dan ook op hoofdlijnen voort; daarnaast leggen we accenten, ontwikkelen nieuw beleid en spelen we in op (wijzigende) omstandigheden van de individuele burger en de samenleving als geheel.
We onderschrijven het belang van samenwerking bij het realiseren van onze ambities. We maken ons sterk dat de burger centraal blijft staan en iedereen mee kan doen.

Onze coalitie zal de grote uitdagingen en majeure opgaven van de komende tijd niet uit de weg gaan. Onze doelen zijn helder.
De woningnood wordt teruggedrongen. Klimaatadaptie en energietransitie worden onverkort opgepakt. De Omgevingswet wordt succesvol ingevoerd. Innovaties in het sociaal domein worden gezocht en gevonden, zodat meer mensen meedoen en (kinder)armoede wordt teruggedrongen. De vastgestelde plannen voor wijk- en gebiedsontwikkeling worden uitgevoerd. Het Centrumplan wordt gerealiseerd deze periode. Het toeristisch-recreatieve karakter van Brunssum wordt versterkt. We scheppen duidelijkheid over de ontwikkelingen aan de Oostflank. Dit alles met inachtneming van een gezonde financiële huishouding en een structureel sluitende begroting.

Vanuit het besef dat we Brunssum samen maken, investeren we in een goede relatie met onze samenwerkingspartners en een duurzame verbinding met onze inwoners. We bouwen voort aan het vertrouwen van de lokale samenleving door burgerparticipatie te verankeren in onze manier van werken en door het accent te leggen op de uitvoering, zodat de resultaten voor zichzelf spreken. Een constructief bestuurlijk-ambtelijk samenspel draagt bij aan het maximaal realiseren van onze ambities.

Alleen gezamenlijk kunnen we Brunssum verder uitbouwen tot een aantrekkelijke en vitale gemeente met een prettig woon-, werk- en leefklimaat.

Namens,

Het Progressief Akkoord, Lijst Borger, VVD Brunssum en PvdA Brunssum,

Raadsbesluit

Gemeenteblad : **2022/67**

Dienst/Afdeling : **Griffie**

De Raad der Gemeente Brunssum;

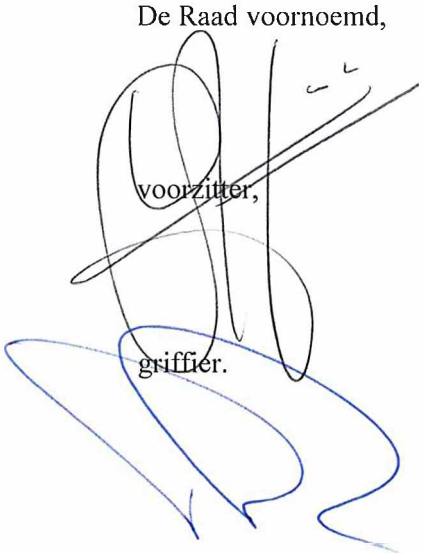
Gelezen het coalitieakkoord "Samen voor Brunssum"

Besluit:

1. Het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen voor Brunssum" vast te stellen;
2. Het college de opdracht te geven het coalitieakkoord in de tweede helft van 2022 nader uit te werken in een collegeprogramma c.q. uitvoeringsprogramma;
3. Dat de raad hiervan actief op de hoogte te houden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 juni 2022

De Raad voornoemd,

voorzitter,

griffier.